POŠTARINA U GOTOVU

OBITELJ

BR. 51

1935

27563

OBITELJ

ILUSTROVANI TJEDNIK
U ZAGREBU 22. PROSINCA 1935.

SRETAN BOŽIĆ

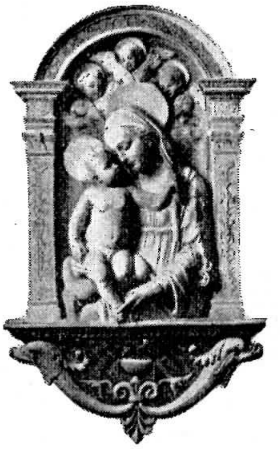

Luka della Robbia:
GOSPA S MALIM ISUSOM
(Iz 15. stoljeća)

Njegove stope

Pjesma Badnje noći

Kako bi bilo, da se pobroje sve Njegove stope
(a On ih je načinio mnogo i sve za naše grijehe),
da na umiranju grešnici ipak mogu spokojno oči da zaklope
i da katkada svjetlost i radost oblije naše kuće i strehe.

Večeras mi se čini, da ću sve te stope vidjeti u snijegu,
kada se o ponoći oglase zvona sa sviju strana
i kad se sudare pjesme sa svijetlom u crkvicama na brijegu,
a okna na prozorima sviju kuća budu obasjana.

Tada ću vjerovati, da On zbilja opet po snijegu hoda,
slušati, kako Mu se koraci lome u mraku . . .
Drhtnut će smrznuta stabla ko pod težinom ploda,
Njegova blizina taknut će svakog čovjeka i životinju svaku.

Pa ako se navrati i k nama iz crkvice sa brijega,
Neka ugrije svu ovu zimsku i nesnosnu hladnoću
i širokom bjelinom još svježega snijega
neka prelije tu mrklu tamu i tu ljudsku zloću!

STJEPAN HRASTOVEC

Izvorna novela

BOŽIĆNA RASPRODAJA

U prizemlju kuće br. 15 u Aprilskoj ulici okomito ispod našeg stana bavio se do nedavno privredom bivši urugvajski pukovnik Hermenegildo de Cordilleras y Pampas. Prodavao je odijela, haljine, ogrtače, gumbove, kravate, gaće i uopće takve stvari, bez kojih uredan građanin ne izlazi na ulicu.

Dućan je izniknuo prošle godine u svibnju, iznenada — takoreći kao struk jaglaca — na mjestu, gdje su prije kroz osam mjeseci tri mješovite trgovine otišle pod stečaj. Ne bih možda nikada imao sreću da upoznam slavnog urugvajskog ratnika, da moje dvije kćerkice ne običavaju u dokonici da pljuju s prozora okomito na ulicu. Desilo se tako, da su jednog jutra popljuvale gologlavog gospodina, koji je već bio dohvatio kvaku na vratima pukovnikova dućana.

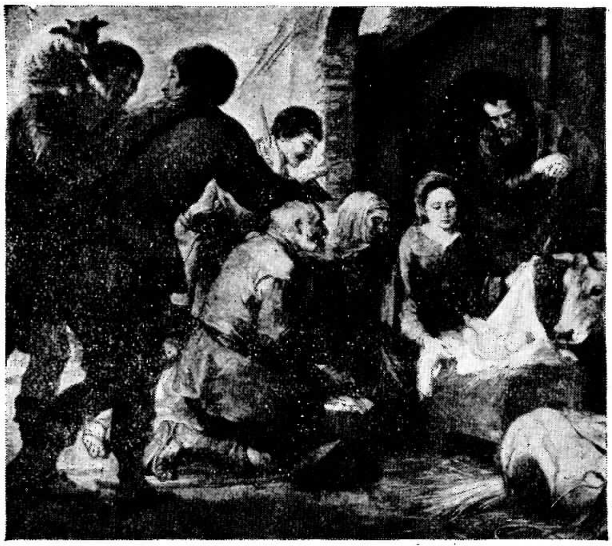

POKLON PASTIRA
Naslikao španjolski slikar Bartolomé Estéban Murillo (1618.—1682.)

Gospodin Hermenegildo de Cordilleras y Pampas upotrebio je tu zgodu, da pozvoni na moja vrata te me uljudno zamolio, da bih izvolio upozoriti dražesne señoritas, koje on visoko cijeni, ljubeći im ručice, da ne bi svojim ljupkim dosjetkama odvraćale caballeros od posjeta njegovom skromnom utočištu.

»Što je caballero htio da kupi?« upitao sam otmjenog posjetioca.

»Mislim, da je trebao sombrero ili par rukavica. To sam nejasno mogao da naslutim na njegovom viteški iznenađenom licu.«

Kupio sam i šešir i rukavice. Otada sam provodio veći dio slobodnog vremena u njegovoj radnji, koju je on nazivao svojim skromnim utočištem.

Imao je dva pomoćnika, uzore budističke blagosti i pokornosti. Sate i sate stajali su za tezgom, svaki sa svoje strane, i zurili u nepomična vrata. Dotle je pukovnik gotovo paradnim korakom šetao u dijagonali iz jednog ugla u drugi.

Nekoliko puta sedmično dešavalo se, da neko lice s ulice ipak zaluta u radnju. Na primjer:

Kasno navečer otvara vrata mršava gospođica u sivom kaputu, vjerojatno privatna činovnica. Pomoćnici se naklanjaju svaki sa svoje strane složno kao automati.

»Trebala bih gumbe za bluzu.«

Sjajnim paradnim korakom izlazi pukovnik de Cordilleras iz jednog ugla i savija se šireći ruke:

»Señorita, sve, što se može naći u mom skromnom utočištu, stoji na raspoloženje vašoj ljepoti.«

Pomoćnici probudivši se iz kataleptične nepomičnosti veru se po ljestvicama i skidaju kutiju za kutijom. Pukovnik ih otvara i objašnjava estetske prednosti pojedinih gumbova.

»Ne, sve mi to ne odgovara, trebala bih nešto u obliku žira.«

»Žira? Ah da, gledajte ... zar ovi ne izgledaju kao da su ovaj čas ubrani s hrasta. Još mirišu od posljednje kiše,« zanosi se pukovnik.

»Možda, ali nalikuju na šiške, a ja trebam žir.«

»Žir, žir! ...« usplahireno se mota pukovnik prevrćući kutije i odjednom pada u strahovit vulkanski smijeh. »Nemamo žira. Pogledajte, señores! Božić je već blizu, a oni su tako mršavi.« Pomoćnici, u koje je upro prstom, utonuli su opet u san s blaženim osmijehom na usnama.

Približio se i Božić. Pomoćnici su tri dana prevrtali i udešavali izlog, ali čini se, da građanstvo toga nije primijetilo. Pukovnik je koračao iz ugla u ugao, a njegov je korak bivao sve manje paradan. Na sam Badnji dan, kad sam nakon ureda došao pred pukovnikov dućan, crvenio se s jednog kraja izloga do drugog golem natpis:

BOŽIĆNA RASPRODAJA. RADI NAPUŠTANJA POSLA DIJELI SE ROBA BESPLATNO CIJENJENOM GRAĐANSTVU.

Nekoliko je ljudi već stajalo pred dućanom i nepovjerljivo proučavalo natpis. Pred večer ih je bilo nekoliko stotina. Među sakupljenim je vladao žagor, ali nitko nije ulazio.

Napokon neki radnik zakorači u dućan.

»Dajte mi jednu kravatu!«

»Koju izvoljevate?« upitao je pukovnik.

Radnik malo poviri u kutiju, izvuče prvu s reda i mašući njome kao zastavicom izađe na ulicu. Žagor na ulici postaje strahovit. »Laže, platio je!« — »Ne, nije platio!« — »Ja sam vidio, da je platio!« čuli su se povici sa svih strana.

Ulazi već i druga mušterija. Traži zimski kaput. Pomoćnik mu je pružio debeo zimski kaput s krznenim ovratnikom. Mušterija se približila k vratima, pogledala kaput i vratila ga pomoćniku:

»Previše je taman. Nešto svjetliji.«

Kad je i taj drugi izašao s novim kaputom na sebi, vrata su naprosto prsnula.

Jedan pomoćnik leži na klinici. Zgnječili su mu prsni koš. Pukovnik mi se javio dopisnicom iz Montevidea. Reaktivirao se u vojsci.

KRUNO KRSTIĆ

Izvorna novela

BADNJAK STARIČINIH USPOMENA

Rosellino: MADONNA

Jutarnje zimsko sunce jedva probija svoje svijetle zrake kroz gustu maglu. Drveće je obasuto blještavim injem kao alemovim prahom. Cijeli kraj je pokrit debelom naslagom mraza. Sva je priroda ukočena, ali ipak nekako dostojanstvena i ulijeva u duše, koje su opojene božićnim raspoloženjem, neku mističnost i dobrohotnost. Svijet se žuri ulicama i puni trgove i dućane. Svatko nastoji da sebi što više pribavi, da što ljepše proslavi najljepši obiteljski blagdan Božić. Eno i jedna starica, zgurena što od bremena života što od zime, omotana s velikim crnim vunenim rupcem, koji je obrubljen dugim poput svile sjajnim ledenim iglicama, kupuje jelicu — božićno drvce. Dugo je izabirala, nijedno drvce joj nije dosta lijepo. Prodavač se već ljuti na staricu. Srdito premeće jele, da starici nađe lijepo pravilno drvce.

»Eto, bako, ovom drvcu nema prigovora.«

»Nemojte se srditi, gospodine, za moga jedinca mora biti lijepo drvce, da se siromah malo razveseli«, promrmlja starica kroz rubac. Konačno kupi jelicu.

Magla je pala, ali sjevernjak je počeo puhati i zrak je dobrano zahladio. Starica se poslije podne uputi na tramvaj. Jedva se uspela na kola, ali osobito je budno pazila na božićno drvce i sve suputnike je molila, da malo pripaze, da joj ne bi polomili koju grančicu. Vozila se do zadnje stanice podno Zagrebačke gore. Vjetar je još jače puhao. Starica se čas borila s njime, čas ju je gurao tako, da je ubrzanim korakom hodala. Brzo je došla do jednog humića, koji pokrivahu oronule latice svisvetskih krizantema i dalija. Na uzglavlju humića dva su križa, a među njima krasna tuja, koja nadvisuje ostala drveta na Mirogoju. Starica pobere uvenulo cvijeće i na sredinu humka zatakne božićno drvce, na koje pomeće i zapali nekoliko svjećica. Stala je i zaštićivala upaljene plamičke, koji se bore s vjetrom. Zurila je svojim staklenastim očima na humak, koji već toliko puta, a i sad zalijevahu gorke suze žalosnice.

Vjetar je prestao, ali je dotjerao guste sive oblake, koji se redaju sa Sljemena. Za čas se smračilo. Tišina među križevima i grobnim humićima smirila je ožalošćenu dušu starice. Teškim srcem se rastajala od svojih dragih i nezaboravnih. Snijeg je počeo sipiti u gustim mlazovima i brzo je prekrio humiće čistom bijelom koprenom, a samo tu i tamo pomalja se kroz snijeg raznobojno svijetlo nadgrobnih kandila. Starica se sva promrznuta, ali ipak smirena vraća u grad. Pošla je u crkvu, da se pomoli Bogu, jer je već prestara, da ide na ponoćku. Fratri su kitili crkvu i oltar jelovim grančicama, postavljali velike jaslice i kitili veliki bor, što je osobito umirljivo djelovalo na promrzlu ožalošćenu staricu. Posve se smirila i vratila kući.

Dobri susjedi je pozvaše na badnju večeru, ali starica se najljepše zahvali i otkloni uljudno poziv, jer je u te dane najradije sama. U samoći ona najlakše dozove svoje slatke uspomene iz kratkog, ali sretnog obiteljskog života i ponovo ih proživljava, a to krijepi njenu dušu i ulijeva jakost za daljnji život na suznoj dolini . . .

POKLON PASTIRA

Naslikao francuski slikar Nikola Poussin (1594.—1665.)

Na starinski ormar pometala je jabuke božićnice, jelovu grančicu, slike svojih milih pokojnika i među njima lijepo upaljeno kandioce. Sjela je kraj toplog štednjaka, zaklopila svoje umorne blage oči i prenijela se mislima daleko unatrag 40 godina. Titrajući plamičak kandioca zamijenio je blještavo svijetlo božićnog drvca, šum i prasak upaljenog drvca zamjenjuje zvuk božićnih pjesama starice. U njenoj razigranoj i opet probuđenoj mašti živo su se redale sretno proživjele badnje večeri kao slike na plahti. Ona gleda i opet svoje milo nejako čedo, koje je prvi puta promatralo svojim velikim poput trešnje crnim očima sjaj rasvijetljenog božićnog drvca. Majka i opet osjeća, kako u njenim rukama odskakuje veseli sinčić Boškić i tepa svojim bijelim debelim ručicama i grabi za svijetlim nakitom. Ona čuje već malo odraslog sinčića, kako je pita: »Mamice, a kada će opet doći Božić? . . . Mamice, a šta će mi donijeti Bogo? Znaš ja, ja bih konja, pa mamice, onda sablju, znaš, onda bih pu-pušku, da, ali još radije trublju...«

Sve te časove živo vidi i proživljava. Ona i opet ljubi svoje čedo, tetoši ga i mazi. Starica vidi, kako njen pokojni muž tjednima pred Badnjak izrađuje jaslice i božićni nakit, zlati jabuke i orahe za bor. Ona vidi, kako otac uživa u sreći svoga djeteta. Boškec je već dječarac. On pomaže majčici oko pripremanja božićnih kolača paprenjaka i makovnjače. Razbija i čisti orahe, tuče i mrvi šećer, čisti grožđice, melje mak, miješa tijesto, oblizuje zdjele, donosi drva i loži štednjak. Dok tako pomaže, neprestano zabavlja majčicu svojim maštanjem o anđelima i Malom Isusu. Uz to često ponavlja i naglašava svoje željice, koje ima ove godine. Starica se sjeća, kako je onda nastojala da tim željicama udovolji i svom mužu to saopćila. Ona vidi, kako se muž šulja u sobu i kradomice kiti i pali bor, meće darove i objavljuje božićnim zvoncem dolazak Božića. Starica i opet vidi zapanjeno zarumenjelo lišce jedinca, ona osjeća, kako mu burno kuca uzbuđeno sretno srdašce i čuje ga, kako milozvučnim glasom pjeva: »Narodil se kralj nebeski.« Redom se ljube i čestitaju Božić. Ona je sretna i presretna. Boško je dobro, poslušno dijete, već je došao u gimnaziju. On već zna, da su roditelji ti božićni anđeli, zato ih još većma štuje i sluša. Eto, on dobiva za Božić knjigu od svog profesora, a od »Dobrotvora« zimski kaput. Majka plače od veselja... Sada Boško kiti po prvi ali i zadnji put božićno drvce, jer uskoro oboli na šarlahu i pođe na zadnji put...

Staricu svlada umor, tuga i san od proživjelih događaja u snu i javi i ona zaspi smirena od slatkih obiteljskih uspomena snom pravednika... Veliko zvono sv. Kralja javlja ljudima dobre volje Kristovo rođenje...

STJ. GOTVALD

PAPINSKE KOČIJE

Crkva i njezini predstavnici uvijek su rado prigrlili nove stečevine napretka i njima se služili u radu oko širenja Kristova kraljevstva na zemlji. Sve, što je na polju znanosti imalo pozitivnu vrijednost i što je došlo do općeg priznanja, Crkva je rado prigrlila i kroz vjekove pomagala. Njezina djeca bili su najbolji nosioci prosvjete i napretka na svim poljima pa i tehničkom polju. Zato i u Crkvi postoji evolucija s obzirom na tehnički razvoj. S napretkom vjekova i ona je prihvaćala uvijek nova pomagala za ispunjenje svoje misije — Kristova kraljevstva na zemlji.

Moderna tehnika može biti na sreću čovječanstva kao i na nesreću, može se upotrebljavati u korisne i plemenite kao i u zle svrhe. Crkva blagoslivlja sve stečevine, koje će joj pomoći u njezinoj uzvišenoj misiji, i rado preuzima sva pomagala, koja joj pojedini vjekovi nude. Naš vijek dao je i crkvenim predstavnicima mnogo tehničkih mogućnosti za lakše i jednostavnije vršenje njihova poslanja. Tako se danas u misijama služe biciklima, motorima, automobilima i aeroplanima zbog što bržeg obavljanja dušobrižničke službe. Danas i sam predstavnik Crkve — Sveti Otac govori čovječanstvu putem radia, a i na šetnju se vozi automobilom.

No to nije bilo uvijek tako. Dugi su vjekovi protekli do suvremenog tehničkog napretka i crkveni su se predstavnici morali prilagoditi mogućnostima, koje su im se pružale.

Prvi apostoli išli su pješice, pa tako i prvi pape. Za dulja i teža putovanja pape su se služili konjima; tek kasnije dolaze u modu nosiljke i kočije, koje će dugo vremena — sve do naših dana poslužiti kao glavno prometno sredstvo Kočijama su se mnogo služiti crkveni poglavice, no danas te njihove kočije počivaju kao dragocjene uspomene na život raznih velikana na papinskoj stolici. Razni stilovi i ukus vjekova odrazuje se i na tim kočijama. Neke su vrlo skupocjene i s najvećom pažnjom izrađene. Možemo ih vidjeti na različitim slikama: vuku ih u nekim vjekovima bijeli, u nekim crni konji, kojih se broj također prema ukusu vremena mijenja... Jedna između najljepših papinskih kočija sigurno je ona, koju je dao izraditi papa Lav XII., a koju donosimo ovdje u reprodukciji. Njezina izradba stajala je 26 hiljada škuda, a to je predstavljalo pravo bajoslovno blago.

Kočijama su se vozili pape sve do naših dana, jer se prvi sadašnji Papa poslužio automobilom. Od stanovnika papinske države — Vatikanskog Grada — prvi je uveo automobil pokojni kardinal Gasparri, prvi tajnik papinske države.

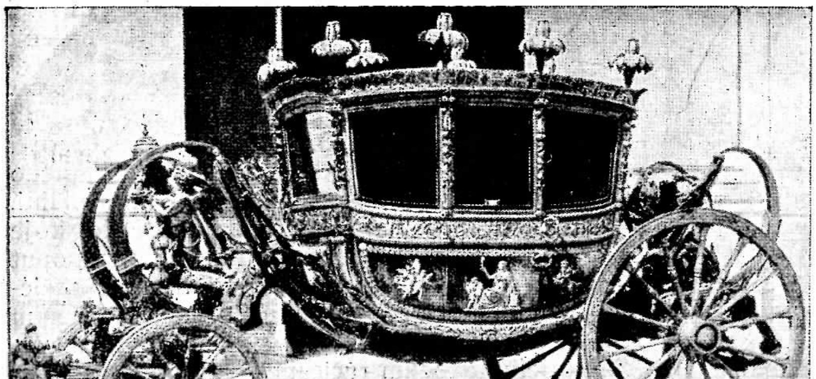

Slika lijevo:
SVEČANA KOČIJA PAPE LAVA XII

PRVA PREDSTAVA U KINU

K ČETRDESETOJ GODIŠNJICI KINEMATOGRAFIJE 26. XII. 1895. — 26. XII. 1935.

Današnji naraštaj, koji po gradovima dan na dan, a po manjim mjestima bar nedjeljom ima prilike poći na predstave u kino, ne može sebi ni zamisliti, da kinematografija, koja je toliko poplavila svijet, nije starija od 40 godina. Kako li je to bilo onda, kad se nije moglo ići u kino, jer ga nije bilo? Kuda je onda išlo onih nekoliko stotina milijuna ljudi, kojima je sada po cijelom svijetu kino najmilija i najredovitija zabava?

Baš sada na drugi dan Božića slavi kinematografija svoj četrdeseti rođendan. Godine 1895. izumila su naime braća Louis i Auguste Lumière u Francuskoj »nizove fotografskih snimaka na vrpcama od celuloida«, kako su to isprva nazvali, te dali taj svoj izum patentirati 13. veljače te godine. No od toga je dana prošlo još preko deset mjeseci, a da nitko nije ni znao ni slutio, što se iza tog izuma krije. Dotle su braća Lumière u tišini spremali prve svoje filmove, s kojima su odlučili stupiti pred javnost.

No kako i kada da stupe pred publiku? I hoće li ona shvatiti, o čemu se radi? I kako će ona sve to primiti? To su bila pitanja, koja su mučila dušu obojice tada još mladih izumitelja. S uzbuđenošću i strahom pomišljali su na mogućnost, da bi njihov prvi nastup pred javnošću mogao uroditi i neuspjehom. A što onda?

Tako su prolazili dani, tjedni i mjeseci, dok napokon nisu odlučili, da prvo svoje filmsko prikazivanje prirede 26. prosinca. Božićni dani su posebno podesni za zabavu i razonodu. Ljudi su tada u takvu raspoloženju, da jedva dočekaju, gdje se mogu malo pozabaviti. Prvi dan Božića svaki rado provodi kod svoje kuće, u krugu svoje obitelji, ali na drugi dan Božića već svaki poželi nekamo poći i potražiti malo zabave i izvan kuće. Eto zato su braća Lumière mislila, da će taj dan biti najzgodniji za njihovu prvu kino-predstavu.

Izdadoše dakle objavu, da će 26. prosinca 1895. po podne u toj i toj maloj pariškoj gostionici biti prvo prikazivanje »Živih slika«. Svijet se smijao tomu i mnoge rugalice nastadoše na račun te objave. Žive slike! Kako to može biti? Zar to nije ludost? Ili da to nije kakva prijevara, samo da od ludog svijeta izmame novaca? Tako i slično se komentirao poziv na prvu predstavu u kinu.

No uza sve nepovjerenje prevladala je radoznalost, pa se ona gostionica napunila svijeta. Napeto očekivanje zavladalo je među svima, koji se naguraše u onu malu prostoriju, da vide čudo neviđeno. Svakom zastade dah, kad se na platnu ukazala željeznička lokomotiva, kako ide i ulazi u pariški kolodvor. Ne varaju li ih to oči? Ne, ne varaju, ta slika željeznice je živa, ona se miče, kreće, ide. A malo zatim evo more, desetak osoba ulazi u barku, barka kreće od obale, oni, koji su u njoj, domahuju i vesele se vožnji. A publika zapanjeno gleda i uživa. I tako se obredao cijeli niz kratkih filmova, koji oživješe pred publikom najrazličitije prizore iz života, a sve živo kao u zbilji . . .

Ne treba ni reći, kako su ti prvi kino-gledaoci bili oduševljeni onim, što su vidjeli, i kako su braća Lumière bili presretni, što je njihov izum naišao na tako spontano razumijevanje.

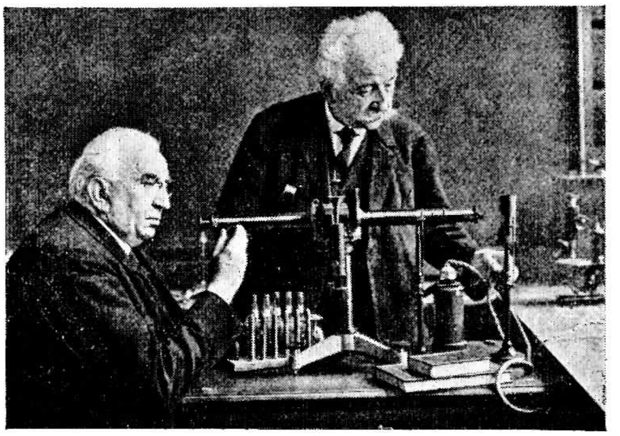

BRAĆA AUGUSTE I LOUIS LUMIERE,
izumitelji kinematografije, rade i danas neprestano na njenu usavršenju

Od tog drugog dana Božića do ovogodišnjeg istog dana minulo je četrdeset Božića. Stotine tisuća kinâ i golema filmska poduzeća po svem svijetu znače danas jednu od najvećih velevlasti, koja vlada nad ljudima jače nego bilo kakva druga sila. A braća Lumière i danas žive u svojoj domovini uživajući plodove svog epohalnog izuma i radeći neumorno na njegovu usavršenju. Pa kako od onih nebrojenih milijuna ljudi, koji dan na dan hrle u kino, malo tko za te izumitelje kinematografije i zna, trebalo je, da prigodom ove četrdesete godišnjice prve kino-predstave bude svima, koji vole ići u kino, dozvano u pamet, komu imadu da u prvom redu zahvale za sve one ugodne časove, što ih doživljuju, kad se prepuste čarima te najpopularnije i najraširenije umjetnosti sadašnjega vijeka.

»MALA MLADOST«

Pretplata na cijelu godinu iznosi samo 10 dinara, a može se naručiti i preko uprave našeg lista (Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.) Svako dobro dijete treba da prima i čita

»MALU MLADOST«

BETLEHEMARI

OBRAĐENI BOŽIĆNI NARODNI OBIČAJ IZ STAROGA ZAGREBA

RIJEČI OD DRA VELIMIRA DEŽELIĆA SINA — GLAZBA OD DRA BOŽIDARA ŠIROLE
ILUSTRACIJA OD ZDENKE SERTIĆ

Kada je vrijeme teklo desetak puta polaganije i Zagreb bio desetak puta manji, purgari su zagrebački bili redom obrtnici, meštri.

Strojeva još nije bilo, radilo se rukom. Radionice su bili purgarski domovi, a kalfe, djetići i šegrti ulazili u majstorovu obitelj. Radilo se i živjelo u zajednici, jelo za istim stolom, tugovalo se i radovalo jednim srcem. A glavno veselje bile su proslave blagdana. Svaki se svetac slavio svojom slavom, a Božić pred svima!

Božiću se veselilo čitave godine, i za Božić se pripremalo već od Svih Svetih.

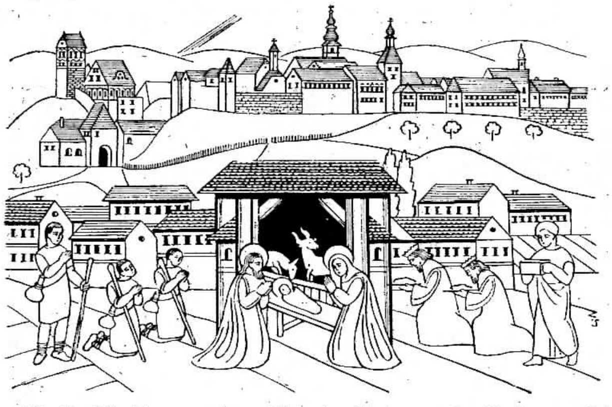

Najbrižnije se gradile jaslice — betlehem. Iz daščica se složila štalica. Nad štalicom repatica od zlatnog papira. Oko štalice se podigla brda iz zgodnih komada gube i kamenčića. Rašljaste grančice i kitice božikovine bile su drveta, mahovina travnici, stakalca i komadići ogledala potoci i jezerce.

Djetešce u jaslicama, Majka Božja, sveti Josip, darovnici, pastiri i ovčice izrezivali bi se iz araka papira kupljenih još o Kraljevu na sajmu. A bilo je i drvenih i voštanih kipića! Gdje su bile vještije ruke i mara, strpljenja i ukusa više, tu su i jaslice bile ljepše. Sve u svemu milina!

Jaslice su bile središte svega božićnog ukrasa kršćanske kuće. A s Betlehemom se išlo i po susjedstvu. Nosile se jaslice pokazivati! A pri tom se prikazivalo pobožno pučko skazanje o porođenju Djetešca Isusa. Prikazivalo se po staroj navadi. Majstor, majstorica i stariji kalfe domišljali se, kako se pjevalo i govorilo nekada, pa učili mlađe. Obnavljalo se, popravljalo, dodavalo i stvaralo. Sav se Advent pjevuljilo i šaputalo, što će o Božiću zaoriti iz svega grla.

Glavni govornik bio je Anđeo Gabrijel, a vođa Betlehemara Ivan Preteča. Od milja ga zvali Ivanac — i još k tomu milo izgovorili — pijanac. Ivanac pijanac! Je li to bilo samo radi sroka! Ili jer su znali sliku svetoga Ivana (ne Preteče!) s kupom otrovana vina u ruci? Ivan je pio, a vino mu nije naškodilo! Ili je možda u starom Zagrebu bio neki Ivanac, koji bi se znao zadržati pri čašici, pa bi on vjerojatno prvi opazio, kad bi se što čudno zbilo noći o ponoći!

Dakle taj Ivanac-pijanac prvi bi javio, da dolaze Betlehemari, veselo i — šaljivo! A svako bi ih rado dočekivao, primao i darivao. A i oni su također donosili darove, jer nijesu bili neka sirotinja, nego sa šegrtima i djetićima i majstorski sinovi i kćeri. Mališi su nosili jaslice i svjećice. Neke su djevojke bile Anđeli. A svi drugi pastiri i narod, koji pjeva.

Ivanac:

Budite se, Božji ljudi!
Vani ko da zora rudi!
Ustajte! I gledajte,
pa se čudom čudite!
Svak iz postelje nek skoči,
neka trlja snene oči.
Glas se čuje! Slušajte:
Anđeosko pjevanje!

Betlehemari (vani):

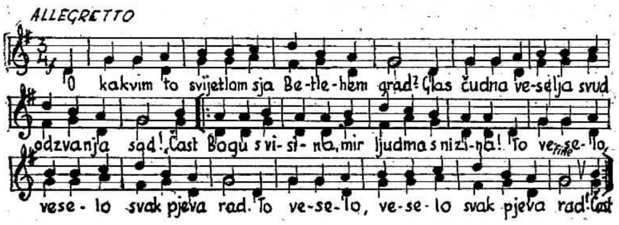
ALLEGRETTO
O kakvim to svijetlom sja Be-tle-hem grad? Glas čudna ve-selja svud
odzvanja sad! Čast Bogu s vi-si-na, mir ljudma s nizi-na! To ve-se-lo,
Fine
vese-lo svak pjeva rad. To ve-se-lo, ve-se-lo svak pjeva rad! Čast

Anđeli (ulaze pjevajući):

Čast Bogu s visine . . .

Anđeo Gabrijel:

Mir Božji s vama!
Ne bojte se!
Jer gle, javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu;
Jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist, u gradu Davidovu.
I evo vam znaka:
Naći ćete Djetešce povito, gdje leži u jaslama!

Djeca

(s upaljenim svjećicama i jelovim granama unose jaslice i pjevaju, a s djecom pjevaju i Anđeli):

Staračca u štali uz jaslice gle!
Na Djetešce huču živinice dvije.
Da Majka Ga zgrije
na srce Ga vije:
»O Isuse, Sine, Ti moje si sve!!«

Ivanac

(doziva radosno, da svi s darovima uđu u kuću):

Požuri! Poteci! Ajd ovamo svi!
Jer zbilo se čudo!! O vjerujte mi!
Na slami u štali
Bog Isus je mali!
Djetence u jaslama preslatko spi.
Praznoruk ne dođi! Daj štogoder bar!
Siroti donesi ma najmanji dar!
Jer gledaj Ga gola
kraj osla i vola!
Daj malomu, malomu Isusu dar!

Ti, Seka, daj mlijeka,
ti, Zlatna, daj platna!
Jastučac, ti, Mara,
još gunjić, ti, Bara!
Za majčicu vina
priskrbi ti, Strina,
a pogače bijele
donesi ti, Jele,
komadić purana
odreži daj, Jana!
Ti, Mira, daj sira,
ti, Đuka, daj luka!
Staračcu ću dati,
da žeđu ne pati,
iz čuture svoje,
nek srkne, što bolje!
Za vola i osla,
ne žalite posla,
daj krme ti, Mili,
jer dobri su bili!

Darovnici

(dolaze redom, kako ih Ivanac zove, svi s darovima, pa kada se skupe, pjevaju):

O kakovo svijetlo i čudo i čar!
Do jaslica vodi nas ljubavi žar.
Pred jaslice amo,
što imamo, damo:
sve malomu, malomu Isusu dar!

Anđeo Gabrijel:

Darežljiva braćo! Još reći ću ja,
što najvoli Isus da Njemu se da.
Vi srce Mu dajte,
pa vjerujte, znajte,
da dali ste Isusu najdraži dar!

Svi

(stave ruku na srce i kleknu).

Anđeo Gabrijel

(izgovara riječi posvetne molitve i svi mole za njim):

Predrago Srce Isusovo,
evo Ti srdaca naših.
Učini srca naša po Srcu Tvojem!
Daj zavladaj njima!
Hoćemo da živimo Tvojim životom.
Hoćemo da u nama procvatu kreposti, po kojima si obećao mir, već ovdje na zemlji.
Daj da svijetom zavlada Tvoja ljubav!
Da živi Srce Isusovo!

Anđeli (zapjevaju):

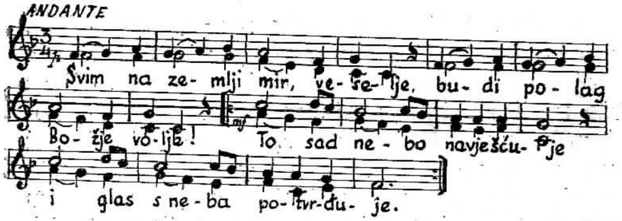
ANDANTE
Svim na ze- mlji mir, ve- se- lje, bu- di po- lag
Bo- žje vo- lje! To sad ne- bo naviješću- je
i glas s ne- ba po- tvr- đu- je.

Dobre volje svaka duša,
grijeha neka već ne kuša,
nego hvali, diči Boga,
što je poslo Sina Svoga.

Svi:

Narodi nam se Kralj nebeski,
od Marije čiste Djevice.

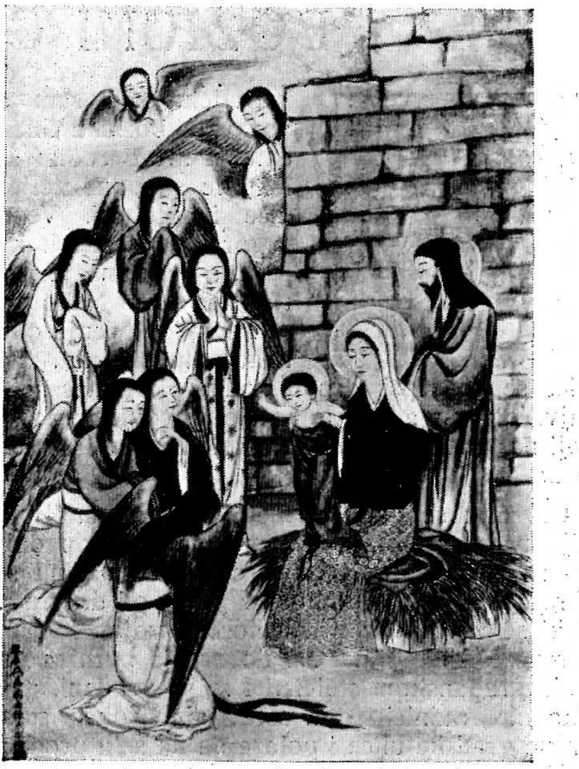

SPASITELJEVO ROĐENJE
Naslikao kineski slikar Luka Čeng

Na tom Mladom ljetu veselimo se,
Mladoga Kralja mi molimo!
Daj nam Bog zdravlje,
k tomu veselje,
Na tom Mladom ljetu
svega obilja!

Ivanac

(kad su Betlehemari otpjevali i ustali, govori ukućanima):

Dao Bog, da ljeto cijelo
bude zdravo i veselo,
čilo, tusto i debelo!
Pune štale ždrebića,
telića i janjčića!
Puni koci praščića;
kokošinci pilića,
racica i pačića
i još k tome purića!
Hranilo se dobro sve,
kao ja što jedem — gle!

(Ugrabi nekome iz ruke kobasicu, kolač, jabuku, pa odgriza, koliko bolje može i jedući punim ustima govori i poslije još pije iz čuture):

Puni vam hambari bili!
I pivnice! — Da bi pili!

Najmlađi betlehemar

(prilazi domaćinu i čestita mu klikćući):

Sretan Božić! Sretan Božić!

Domaćin

(podiže dječačića na ruke i ljubi ga u čelo, a ukućani ga posipavaju žitom).

Svi *(se raduju i pjevaju):*

Mladoga kralja mi molimo!!
Na tom Mladom ljetu, veselimo se,

BOŽIĆNI ČARI NA SELU

Uvijek, kad sam se vozio za božićne blagdane u svoje rodno selo, bile su pune željeznice i autobusi. Veseli žagor širio se kroz kupeje, a i pjesma je pratila naš put. Neko posebno raspoloženje obuhvaća dušu — ta, primiče se najljepši dan u godini, koji nas sjeća najvećeg događaja u povijesti čovječanstva i koji nas istodobno veže sa stotinama milih uspomena.

Osvrćem se okolo sebe i promatram ljude. Nije teško pogoditi, kojemu staležu pripadaju. Po razgovoru, odijelu, kretnjama, načinu saobraćaja — lako je razlučiti jedne od drugih... Neki se vraćaju iz grada noseći svojim kućama darove i potrepštine. No dobar dio putnika pripada građanskom staležu! I svi ti građani, đaci, činovnici, radnici i t. d. ostavljaju široke i asfaltirane gradske ulice i polaze da na selu proslave božićne blagdane. Da, grad je preveć suhoparan za čuvstva, koja se bude u čovjeku prigodom božićnog slavlja. Manjka mu ona intimnost uskih i krivudastih seoskih puteva i seoskih koliba s primitivnim osvjetljenjem, ali s velikim bogatstvom duševnog doživljavanja. Grad, pa bio on i sav katolički (što je rijetkost kod nas!), ne može da poprimi onako zanimljiv i raznolik izgled u Badnjoj noći kao naše selo. Na selu smo svi bliži jedan drugome, jer znamo, da nas veže jedna misao, jedna vjera, jedan blagdan i jedni običaji; u gradu naprotiv i u najvećem blagdanu ostaju ljudi jedan drugome tuđi, obitelji i kuće jedna od druge izolirane — ne sačinjavaju jedinstvenu cjelinu nastupanja i shvaćanja i ne mogu da pruže istinsko raspoloženje u svoj snazi, kakvu seoski kolektiv — iako brojčano manji — znade da pruži.

UČITELJSTVO IZ NIJEMACA U SRIJEMU
u narodnoj nošnji

Po našim se gradovima sve to više gube oni divni božićni običaji, koje narod kroz duge vjekove čuva u svojoj sredini. Te običaje čuva naše selo — i treba da ih čuva, jer je ono i danas najjača narodna jezgra i nosioc narodnih odlika i narodne snage. Zato je neoprostiva zabluda gradova i gradskih ljudi, kad se i u tome odalečuju od glavne narodne jezgre i narodnog shvaćanja — od zdravog našeg sela...

No ipak dobar dio naših građana seoskog je podrijetla i njegove veze sa selom još su uvijek žive. A ako ga nikad selo ne privuče k sebi, privući će ga bar za Božić sa puninom svog života, divnim svojim običajima i brojnim uspomenama iz djetinjstva provedenog na selu. I uvijek se u te dane rado otresemo gradskih ulica i svega onoga ozbiljnog i krutog, što nam grad daje, i hrlimo u prepunim vagonima preozbraženog i nasmijanog lica u mila rodna sela, da u krugu iskrenih i bliskih ljudi i stvari proslavimo dan s najčišćim i najbogatijim uspomenama.

DJEVOJKA U NARODNOJ NOŠNJI IZ PODGRAĐA U SRIJEMU

Pa i oni, koji su u gradu rođeni i odgojeni, rado polaze za Božić na selo, jer i njih privlači čarobna slika bogatih božićnih običaja, koji se vrše tradicionalnim načinom, punim majestoznosti, pobožne proćućenosti i spontane radosti. Već same priprave za Božić pune su čara i miline, a Badnja večer sa svojom živahnošću i simboličnim kućnim i seoskim obredima, ponoćkom i običajima — neizbrisiva su slika i doživljaj.

Selo moje milo, uživaj u veseloj Badnjoj noći, veseli se Božanskom Djetešcu, rođenom na slamici, i neka i tebi i svim našim selima s njime dođe mir, ljubav i spas.

IVO JASINJANIN

LJUBAV LIJEPE UDOVICE

Izvorni roman
Napisala
Zdenka Jušić-Seunik

(Nastavak)

»Ovo je u čast tvoga dana, majko! Svršetak mraka i pustoši, a početak smirenosti i novih nada.«

Nitko joj nije u početku vjerovao, ali Hela je kazala istinu iz dubine duše i niti iz daleka nije pomišljala na pretvaranje i laž.

Njezin je pogled izgubio hladan i nemaran izražaj, koji je druge odbijao, jer je pokazivao potpuni nehaj za tuđe brige; njene kretnje postadoše laganije, govor promišljeniji i topliji i cijelo biće njezino mijenjalo se iz temelja.

Toga dana, prviput nakon povratka, privukla je k sebi djecu svoje sestre, što su se uvijek plašljivo skrivala pred oholom »crnom« tetom, kako su je zvali radi njezine odjeće, i dražesni mališ udobno se smjestio na njezinu krilu, privinuo uz nju i uvjeravao je vrlo ozbiljno uz odobravanje svoje sestrice:

»Danas si lijepa, tetice! Ne obuci više nikada ružnu crnu haljinu! Nikada više...«

Njihov ju je veseli cvrkut zabavljao, a mile glavice na njenim grudima otkloniše od nje teško razmišljanje i preostatak ukočenih predrasuda i žaljenja za onim, što nije nikad sadržavalo ovakav vedri djetinji smijeh... Nasmijala se i kliknula kao onaj, kojemu se nakon dugog tamnovanja opet otvaraju vrata u slobodu:

»Dođite sa mnom, igrat ćemo se, što zaželite! Sakrivat ću se, a vi ćete me tražiti. Trčat ćemo i lovit ćete me u kući, po dvorištu, po vrtu, svuda, svuda!...«

Ali vani je duvao sjevernjak i ciča studen stisnula je i velike i male u sobu uz toplu peć, gdje se osjećalo najugodnije, i odgovor djece prenio ju je iz snatrenja, koje ju je nosilo neslućenom brzinom u doba bezbrižne mladosti.

»Još nije došlo proljeće da idemo napolje. Još je zima, tetice, vani se zebe!«

»Proljeće!« kako je čudno potresla ta riječ njenim srcem kao predobjava nečega, što će onda biti i na što se već pripravlja, makar razum i izvrgava ruglu iluziju nejasnih razmjera o nekoj sreći dosada nepoznatoj!

»Doći će proljeće! Proljeće će doći!«

Već sada ona se osjećala slobodnom, riješena spona uz prošli život.

I njezina sestra Lea i njezin muž, oboje mirni, povučeni ljudi, zauzeti dužnostima, jedno u kući i u gospodarstvu, a drugo u uredu — to dvoje ljudi, čiji je način života smatrala apsurdom, sada joj ne izgledaju više tako daleki, niti je sumnjala u dostojnost i vrijednost njihovih životnih načela. Naprotiv u stisku ruke toga muža, kad se pokazao skloniji njoj nego inače, Hela je osjetila vrutak simpatije, koja joj je godila. U razgovoru s Leom primijetila je njezinu plemenitost, što ju je iznenađivalo i veselilo. I gle — makar kako izgledalo u početku teško i skoro neizvedivo — trebalo je uistinu tako malo: jedan iskreni smiješak, malo zanimanja za radosti i žalosti drugih! Trebalo je pokazati srce i čovječnost, ljubav za druge, a ne jedino samo za sebe — i ona više nije bila sama!

Neprijateljstvo među njom i Blaženkom popustilo je već prije, a sad je čuđenje u onim lijepim očima još djetinjeg izražaja istisnulo i posljednje odalečivanje iz prkosa. Otvoreno je mala pitala svoju sestru, što to zapravo znači.

»Kazala sam, da ne tugujem više!« objasnila je Hela, ali vragoljanka je pogađala, što joj je Hela ipak prešutjela, te je kazala:

»Reci potpunu istinu! Ne tuguješ više, jer njega voliš!«

Bile su same u sobi, ali Hela se zažarila, kao da su svi to čuli, a zabuna njezina priznavala je umjesto nje.

Taj je dan bio veseo i svečan po intimnom raspoloženju, što ih je povezalo. I oba brata, Željko i Milko — natjecahu se u šalama, da je zabave. Željko se naročito te večeri bavio s njom, razdragan njenom prisutnošću i promijenjenim raspoloženjem. Ali kasnije, mnogo kasnije, kad se već svi povukoše na počinak, a Hela je još sjedila u svojoj sobi pišući, došla je k njoj ona, kojoj večeras nije san dolazio na oči, jer ju je žudnja vukla kćeri... Majka je gledala ispisane papire na stolu među gomilom knjiga i zabrinuto je pomilovala Helu, koja je radila kao i svake večeri do u kasnu noć.

»Zašto ne pođeš spavati?« prekorila ju je tiho. »Tako je već kasno, a ti još bdiješ!«

»I ti bdiješ sa mnom!« nasmiješila se Hela. »Prije bi ti zaslužila, da te prekorim, što ne ideš na počinak, koji ti je potrebniji nego meni.«

»Došla sam da vidim, što radiš,« izusti majka malo zbunjeno i kao da se ispričava. »Ti radiš — učiš?!«

»Da, pripravljam se,« odgovori Hela zamišljeno. »A sad i pišem... Htjela sam ponajprije da zabilježim neke događaje, koje bi željela sačuvati uvijek jednako svježe u sjećanju, a pamćenje je često puta varavo... Onda sam zaronila dublje u prošlost, potražila sam među minulim danima one najsvjetlije i najljepše, izlučila sam časove, koji su nosili presudnu odluku po moj život i pokušala sam da to sve sredim i svrstam, kamo što spada. Htjela sam da sastavim bilancu, koja će pokazati, što je prevagnulo — dobro ili zlo, lijepo ili ružno— pa da tako imadem putokaz za dalje.«

»Dakle dnevnik!« reče majka promatrajući je u želji, da probije put do najtanjih osjećala Hele.

»Ne će to biti dnevnik, nego priča za mene napisana, o ženi sa mojim životom, raščinjenim u nebrojeno odlomaka, u stotinu sitnica, iz kojih će se razabrati istina.«

»Istina?! šapnu majka. »Kakva će to biti istina?«

Nju je pograbila bojazan, kao da će u tišini kasnih noćnih sati, kad je na pragu ponoć, ugledati sablast, ali Hela je ostala jednako mirna ne odajući ni najmanjim znakom kakvo uzbuđenje, žalbu ili strah.

»Istina nije lijepa, majko, ona se prešućuje, gdje se samo može, ali napokon, što to koristi? Skinula sam crninu, premda još nije minula godina od Hugove smrti. Moj brak bijaše samo nastavak zablude, što se već odavno započela, kad sam držala, da nije ništa nemoguće, ako ja to hoću. Mislila sam, da svojom voljom mogu stvoriti čudesa: prisiliti sreću, da me okruži u obliku tobožnjeg blagostanja, a bez ikakvog osjećaja za koga na svijetu. Mislila sam, da je svejedno, što ja činim, jer cilj je glavno, a ništa me ne veže uz jednom preuzetu obvezu, kad time ne uništavam ničiju vjeru i ne gazim preko ničijeg srca. Da je Hugo ostao na životu, ja moguće ne bih nikada došla u mogućnost da razmišljam o tim stvarima, da sumnjam i da se borim. Ali njega više nema i sad je napokon sve drukčije. On je umro, ali i za života nije bio živ za mene. Ja nisam ništa znala o njegovu značaju i duši — o njegovim sklonostima i manama. Nikakva uspomena na čovjeka nije mi ostala i sve je bilo samo umjetno, prisilno podržavanje žalosti i korote, iz obzira, radi svijeta i najviše zato, da ne upoznam još prije ovo, što mi je sad jasno...

Muklo odbi ura dvanaest udaraca i u tom času, kad je zamuknuo i posljednji, majka je upitala uz nemir i tjeskobu:

»A sada? Što će biti sada?«

»Ja se ne bojim!« izusti Hela: »Budućnost me ne plaši. Jesi li čula, majko, što se govori?! Ja ljubim, rekoše, ja ljubim...«

I trgnula se majka, a Hela se nasmijala i nije to bila ironija, već radost, koja ju je bacila majci oko vrata i u snažnom prepletu ruku i nježnom šaptu ponavljala sretno: »Ja ljubim...«

XIX.

Kratko vrijeme nakon toga otputovao je Željko, jer je bio imenovan za činovnika u ministarstvu. Njegovo obećanje, da će doći kući, čim prilike dopuste, raspršilo se doskora, a pripreme za skoru svadbu Milka i Višnje zaokupiše sad svu pažnju. Uzalud se žestio stari Leonić nad besmislenošću ovakva braka, u koji se osim iluzija ništa stvarno ne donosi. Izjavljivao je, kako treba osujetiti kobni naum malodobne kćeri, jer je to lakrdija, koja se ne smije trpjeti. Nisu ga slušali, čekajući da se smiri, kao uvijek.

»U pokladama da se vjenčaju!« grmio je sam, pošto se svi povukoše. »Kad se navlače maske na lice i šarene krpe na tijelo, kad se vrti u plesu, vrišti i luduje do iznemoglosti. Ali poslije karneval prestaje, nema mahnitanja ni umišljanja u nešto, čega nema. Onda se posiplju glave pepelom i kaje se — onda je vrijeme pokore, da, po-ko-re...«

No nikoga nije bilo da čuje ovu crnu prognozu za budućnost, što ju je spremao stari očajnik sretnim zaručnicima. Te su riječi ostale tek u ušima Petra.

»Lakrdija je sirotinjska ljubav!« ponavljao je Petar, što je od oca nebrojeno puta čuo. »Prolaziš kraj trgovina, što te mame divnim izlozima, otrcan si, ali unutra ne smiješ. Vidiš želju u sebi i na drugom, a moraš bježati od nje — bježati uvijek, cijeli život, od svega, što znaš da bi te usrećilo i o čemu si slušao, što si vidio kod drugih i što bi htio imati često i pod cijenu svoje časti i slobode, života svoga...«

»Ne, nije istina!« otimala se Višnja iz kliješta, što joj nemilosrdno stisnuše zlatnu nadu.

Petar bi ju tada puštao i odlazio, da čeka sate i sate pred jednom zgradom, u koju je Hela već od nekoliko dana ulazila svakoga jutra i odakle je izlazila u podne i u veče, kad se svršavao posao. Njegova je strava slikala njezin umor, sjetu i jad, ali Hela se nije tužila, kao da je sve u najboljem redu. Ona je primila mjesto, na koje su se mnogi natjecali, i njezine dugo ne upotrebljene sposobnosti dobile su svoj izražaj u poslu, što ju je pridizao na vlastite noge, pomažući joj do pouzdanja u sebe i požurujući ujedno proces njenog vraćanja u društvo, s kojim se prije nije ni mislila izravnati.

Pričala je Petru o svojem zvanju, o rasporedbi svoga dana, gdje je svaki sat određen za stanoviti zadatak, pa i u večer, kad se već drugi povuku na počinak. Bez preuveličavanja i daleko od prijašnje želje da sebe stavi u središte kruga, oko kojega se sve okreće, ona je spominjala svoje djelovanje, kao da je to bilo ono, na što je ona oduvijek čekala. A Petar se uznosio u njezin pogled, slušajući, a još ne vjerujući, obavijao ju je svojim zahtjevom, da bude iskrena prema njemu. No nije ništa razabirao osim smirenosti, u kojoj nije mogla buktati želja za još nečim drugim, što bi je upotpunilo. Činilo se, da je u nje nestalo želje za prijateljstvom muškarca, koji bi u njoj iznova probudio ženu sa svim strastima.

Za Petra je došlo vrijeme, kad je osjećajući vlastitu nemogućnost da stvori bolje uvjete za život i da se oslobodi dužnosti, koju je preuzeo, poželio svakim drhtajem svojih do krajnosti napetih živaca, da uzme bar ono, što se dade. Pomišljajući na stotine mogućnosti, koje bi mu makar u kojem obliku mogle nju oteti, sukobljujući se u duhu sa zaprekama, koje bi u času mogle sve oboriti — Petra je gušilo u grudima. Njegove su se ruke pružale prema viziji, koja je sad blistala u divljem sjaju, što je raspaljivao njegovu krv, i on je trčao k njoj i po nju, da je privine uza se i ne pušta. Plameni krugovi javljahu se pred očima mutnim kao u groznici. Načela, koja je odgojem usisao i po kojima je živio, stubokom su se rušila i kroz te ruševine on je hrlio k jednom drugom idolu, koji se rađao u mahnitanju njegovih sjetila.

U školi sa đacima silio se na sabranost, ali njegovim drugovima nije umakla uzbuđenost, što ga je tjerala uvijek u samoću, gdje se tek mogao po želji odmarati. Divne slike ispunile bi tad prazninu oko njega... Njegove noći postadoše mu mukom, kojoj je jedva odolijevao, a dani sivi i beskonačni. I počeo je zazirati od njihovih sastanaka, počeo je mrziti njihove razgovore i vlastitu neodlučnost, da u zgodnom času to sve promijeni i da je stavi pred dilemu: uvažiti njegove želje i razumjeti stanje, u kojem se on nalazi, ili raskrstiti se zauvijek.

Već nebrojeno puta on je htio da tako učini i odlazio je pred nju skupljajući svu odvažnost, da joj ukratko razjasni, kako ovako dalje ne može. Nebrojeno puta već je započimao da joj govori ono, što je unaprijed smislio, uvjeren, da ga ništa ne će smesti, ali zamisao nije dolazila do izvršenja — i on bi zašutio, a Hela ga nije dalje ispitivala.

Sva zauzeta promjenom, što se s njom zbivala, i radom, koji je na nju stavljao dužnosti — prve dužnosti u životu, koje je htjela spremno i valjano da ispunjava, ona najprije nije ni primijetila, što to muči Petra, nije opazila, da je on niti pravo ne sluša, kad mu ona govori, jer je njegov interes skrenuo drugim pravcem, na koji ona ni pomišljala nije.

I opet su prošla dva mjeseca, kako je prihvatila svoje mjesto, minula je opet jedna godina i već su tekli prvi dani nove godine, kad je Hela izašavši uveče iz ureda opazila, da je Petar već po drugi puta ne čeka.

Pred njom se pružila duga ulica u svijetlu kandelabara i dućanskih izloga, svijet se motao amo tamo gazeći po napola rastopljenom snijegu. Vlažna studen prožimala je čovjeka do kostiju, no Hela je koracala lagano i nehajno, njoj se nije žurilo. Mislila je, da će za stolom i pultom sa knjigama i računima ostaviti i sve brige i sjećanje na nervozno zadirkivanje nezadovoljnog šefa i mnoštvo neriješenih stvari, koje je sutra čekaju, da je kao i večeras zadrže preko uredovnog vremena, ako ne će da čuje od mrzovoljastoga staroga, kako još imade mnogo njih, koje bi je rado na položaju zamijenile. Ravnodušno je promatrala prolaznike. U njenoj glavi rojile se raznovrsne misli. Njen korak postao je laganiji i odjednom se zaustavila. Iznenađeno pogledala je da vidi, kamo je to zapravo došla. Ona nije bila u svojoj ulici, nego je stajala pred kućom, u koju je tako često ulazila i gdje stanovahu Leonićevi i s njima on — Petar.

Osmjehnula se sama sebi htijući okrenuti natrag, kad se vrata nečujno otvoriše, jedna muška ruka obujmi njezinu i povuče je, a mukli glas prošapta prigušeno: »Dođite!«

Daleko od svijetla ulične svjetiljke, obavijen tamom noći, što se u zimi tako rano spušta, muškarac, što se kao fantom neki pojavio pred njom, nije puštao njezine ruke. Posegnuvši drugom rukom u džep izvukao je ključ, tiho ga okrenuo u bravi i otvorio vrata.

»Uđite!« rekao joj je Petar odlučno. Uski trak džepne svjetiljke osvijetli vežu i stepenice i Hela je pošla za njim šuteći i, što je bilo najčudnije, ona nije osjetila niti iznenađenje, niti radoznalost ili neugodnost. Kao da ju je ovamo i dovela njegova volja, a ona kao da je znala, da baš tako i nikako drugačije ne će biti! On je unišao pred njom, niti se ne obazirući, da li ga slijedi, i zapalio je svijetlo u atelieru. A kad je ona ušla, zaključao je vrata, lagano i mirno, kao što je uvijek radio. U sobi je bilo hladno, pa je odmah podložio peć i zamalo buknuo je plamen veselo i brbljavo potsjećajući na mnoga popodneva, što su tu provodili. I kad se toplina stala već širiti naokolo, on se okrenuo i skinuo joj kabanicu.

»Čekali ste me?« upitao je Petar siguran, da je ona uistinu bila pripravna na to, da će ga naći pred uredom. A u njoj se za trenutak uzbunio ponos namećući joj zahtjev, da hladnoćom parira muškarački triumf. Časak samo i prkos bi i sa njezine strane postavio ponovnu ogradu njihovu zbliženju — izrugujući njegovo umišljanje, da je nije tad neka malaksalost svu obuzela i laž se ukaže u nepotrebnosti i odurnosti svojoj.

»Vi ste znali, da vas čekam,« reče mu mirno. »Zašto onda pitate?«

Njegovo blijedo lice zarumenilo se, a glas mu je zadrhtao.

»Htio sam da mi vi to potvrdite. Vi sami! Želio sam da čujem iz vaših ustiju, da ste me tražili, da je vaša duša mene zvala i zato da ste došli ovamo...«

»Bilo je to sasvim slučajno...«

»Moguće. No ipak ste došli, a put vas je mogao i drugamo da nanese, zar ne? Ja nisam znao, da ću vas naći, no kad sam vas ugledao sa prozora, kako stojite neodlučno pred kućom, bilo mi je jasno, da to nije samo slučaj, jer on obično ne ugađa tako spremno našim željama.«

»Dakle nešto više od slučaja?«

»Za mene je to izvan svake sumnje. Nešto daleko više.«

On se sagnuo da baci jednu cjepanicu u vatru. Hela se nije micala, makar je znala, da bi trebalo da ode, jer što će napokon sad ovdje, a njezini je već zacijelo čekaju! I upitala je tiho, bezbojno:

»Zašto sam ja uopće ovamo došla? Tko me je pozvao i što ja zapravo hoću?«

No Petar se samosvijesno smiješio i nijedna mišica nije se trznula na njegovu licu, nijedan kret nije odavao, što on u sebi proživljava.

»Bit će da ste došli, jer sam ja tako htio! Dugo sam bludio naokolo i mislio sam, da bi bilo dobro, kad bih mogao s vama govoriti sada, kad bih vam konačno mogao sve reći, na što se već dugo pripravljam.«

Stajao je okrenut napola od nje, užaračem prekopavao je žeravicu i nastavljao u istom tonu da raspreda dalje tkivo misli, što ga zaokupiše:

»Svake večeri, kad se sastajemo, u meni se propinje žudnja, da vam kažem, kako je potrebno, da se naš odnos već jednom raščisti, pa da znamo, na čemu smo. Iz dana u dan produbljuje se jaz među nama. Laž je ovo moje zadovoljstvo, laž je, da nemamo ništa drugo da si kažemo, nego što smo si rekli. Navlačimo krinke na lice, vi i ja, umatamo svoja očekivanja, plahost i neodlučnost u mirne i trijezne razgovore kod sastajanja i rastajanja bez strasti. Krećemo se kao lutke, u kojima radi stroj, a bez duše. Ispunjavamo dužnosti, koje nam se daju i ne ćemo ništa nad tim.«

Polako se govor Petrov mijenjao poprimajući nemir ogorčenja, vatru i borbenost, a usporedo s tim raslo je i Helino zaprepaštenje.

»To vi govorite, Petre?! Vi, koji ste tvrdili, da čovjek treba i može biti i sa najmanjim zadovoljan, ako je sposoban da razumije ljepotu i smisao života! Vi govorite tako, Petre?!«

Okom u oko stajali su jedno prema drugom.

»Lagao sam, Helo, kad sam vas uvjeravao, da može biti onaj sretan, koji hoće da u svom biću usredotoči sve slasti, što ih u svijetu imade, a uistinu ne može da uhvati niti najmanji njihov dio. Ja sam želio da naše prijateljevanje ostane uvijek u granicama nevinog čavrljanja. Jednom sam vas skoro već držao u zagrljaju, a pustio sam vas zbog nekog ludog strahopočitanja prema tom prijateljstvu, koje je imalo ostati čisto i neokaljano. Vukao sam sa sobom svoju grižnju i slabost; htio sam da dovršim to licemjerstvo, što je iz dana u dan postalo sve nesnosnije, ali ono je ipak, bilo kako mu drago, sadržavalo izvjesnu sreću pružajući mi mogućnost, da sam uz vas, ovako sam s vama, bez svjedoka, uživajući sklonost i povjerenje vaše... Vidite, držac sam: to je u početku tako, dok se čovjek ne smiri i ne nađe smisao svakom svom činu i svakoj stvari. Ali gdje je, recite, smisao ovoj patnji, u čemu je potreba šutnji i strpljivom snašanju, tom nesebičnom, plemenitom pregaranju pod neprirodnom i bolnom stegom svojih naravnih prava na ljubav i radost?«

»Ne, Petre! Ne spominjite ono, kad sam još bila drugačija! Ne mislite, da bi ono bilo dobro, sve da je i bilo. Razumijte me, znajte, da je stotinu i tisuću puta vrednija ova patnja, o kojoj govorite, nego što bi bilo ono uživanje. Petre, slušajte me!«

Ali on je slijedio samo svoje misli i nije ju slušao.

»Na što mi čekamo obadvoje, čemu se nadamo?! Imade li zakon u svijetu, koji nam ne da, da budemo jedno? Što nas sili na suzdržavanje i glupo pretvaranje, kao da smo zadovoljni, kad to nismo?!... Ja bih mogao da se uništim, da vam dadem i položaj i novac; mogao bih da rasparam nožem sve svoje slike, da svojim rukama ugušim svoje lude snove, svoj rad, svoju radost i žalost; mogao bi da ubijem i posljednji ostatak života svog i tuđeg, da satrem pod nogama svojim malo raja svog dojučerašnjeg, kad bi time izmamio blažen osmijeh na vaše usne — spoznaju, da ste sretni!«

A njene suze kapnuše tad na njegove ruke i on se trgnuo kao ošinut munjom.

»Helo, zar sam vas uvrijedio? Što sam vam nažao učinio?!«

»Ništa!« izusti ona jedva čujno. »Vi niste ni krivi zapravo, jer ja sam hranila krvlju svoga srca jednu nemoguću fikciju, ja sam živjela u drugim snovima, izgrađivala u duhu nove prilike i to mi je davalo srčanosti i snage.«

Suze su se osušile u njenim očima, ali tuga je ostala.

»Zabluda je okovala moj duh, oduzela mi prave životne funkcije i bacila me u krilo surovog egoizma i nemara prema svima, posijavši nezadovoljstvo u moju dušu. Sve je oko mene bilo sivo i dosadno, nigdje smisao mome opstanku, nigdje svijest o nekoj dužnosti, potreba, da budem korisna nekom. Onda sam se prenula i htjela sam da to nadoknadim i da radim. U vama, Petre, gledala sam uzor i spoznala sam, da davanje sebe drugima mora biti uzajamno i sveto, žrtvovanje sadašnjosti i budućnosti u ruke druga, koji će to razumjeti...«

Ni Hela, a ni Petar nisu znali, kako je već kasno. Do njih nije dopirao nikakav glas, pa ni najmanji šum, kao da je svijet zaboravio na njih i oni na svijet. Sati su tonuli u ždrijelu hladne noći.

»Kuda sam ja zabrazdio?« prostenjao je tad Petar. »Helo, oprosti! Tvoju probuđenu ljubav za preokretom života ja sam skoro smrvio kao najgori neznalica, umjesto da sam ih privinuo na grudi, štitio i podupirao. Kao bajka činilo mi se, da možeš biti dragovoljno sva moja — svakom mišlju i kucajem srca, i nisam se usudio tražiti, da ti dijeliš moju neimaštinu. Bio sam lud i skoro sam postao nedostojan prijateljstva i ljubavi, pokušavajući da istisnem iz misli svoj mili ideal, ali on je uskrsnuo preda mnom... ti si uz mene!«

(Svršit će se.)

Osnovana 1903. Osnovana 1903.
Građanska Dionička Štedionica Daruvar-Zagreb
Kolo za štednju i vjeresiju — Sistematska tjedna štednja
Do sada upisano preko 45.000 štediša
Podružnica ZAGREB Masarykova ulica 11

♥ Malo sode bikarbone i kuhinjske soli i eto Vam u tren oka, sintetska mineralna voda! — Ali komu je stalo do zdravlja, taj pije
RADENSKU, ONU SA SRCEM
Kupalište Slatina Radenci, (Kod Maribora) Slovenija
Dvorski liferant za mineralne vode i Nj. Svetosti Pape

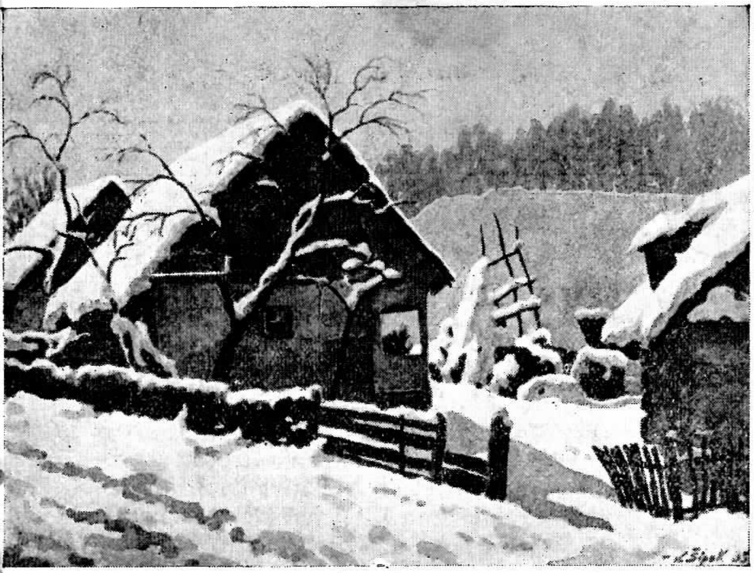

Viktor Šipek: SNIJEG I SUNCE

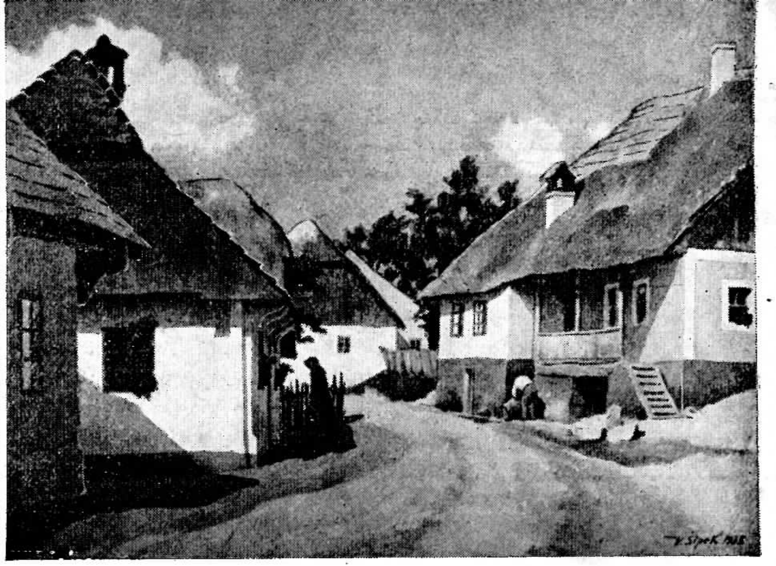

Viktor Šipek: SELO U HRVATSKOM ZAGORJU

MOLITVA, DA SE RODIMO NA ŽIVOT

BOŽIĆNA PJESMA

Koliko je već bilo Tvojih rođenja, Isuse,
Koliko si puta došao iz Svoga svetoga grada,
Pa ipak kako je malo među nama Tvoje tišine,
I kako opaki život širi se, gramzi i vlada!

Koliko si nam puta dao uboge božićne grane,
Na kojima sjalo se mnogo jeftinog papirnog cvijeća,
Al mi smo ostali hladni i nijesmo zasjali sjajem
Poput voštanih Tvojim nogama prinijetih svijeća.

Koliko puta su Tvoje zanijele nas djetinje oči,
Koliko put nam je Tvoja smirila rane ruka,
Al čim si prošao, svi smo planuli ognjem i psovkom,
I mjesto čovjeku bjesmo slični na ljutog vuka.

Iz srca smo svoga brzo prognali Tebe, jer Ti si
Pravedan uvijek i ljubav s istinom duša ti traži,
A mi smo zarade htjeli: novca, sjaja i vlasti,
I ugled našli smo putem varanja, laske i laži!

Mi nismo znali, što zemlja iz svojih dubina zbori,
Niti smo otkriti mogli ljepotu smirene vode,
Nama su poznate bile maglom ovite staze,
I lađe vjetrova, koje besciljno nekuda brode.

Ispružali svoje smo ruke praznini ovog života,
I padanja sva su bila: nađena uzdignuća,
I sunce, koje je jutrom iz tame otkrilo lice,
S večeri mirno je opet i slazilo iznad kuća.

I niko nije nas mogo nahranit željenim mirom,
I niko nije nam mogo krčag pružiti sreće,
Sve riječi, programi bjehu: brbljava čegrtaljka,
Što ptice plašeći u mrak turobno tek klepeće!

O daj, da noćas, kad opet rodiš se kao siromah,
Ne prođe veselje naše uz zveket staklenih čaša,
Da srca gane nam zvono sa Tvoga skromnog oltara,
Da u hram svratimo mjesto u izbu kojeg birtaša.

Jer mi smo mrtvi i gluhi, u nama čovjeka nema,
Nad nama nebo je tamno, bez smisla vidik se svodi,
I zato umjesto vina, rakije i svirača,
Daj, da se i svaki od nas na život ponovo rodi!

ANTE JAKŠIĆ

IZLOŽBA SLIKA VIKTORA ŠIPEKA

Polovicom prosinca o. g. izložio je u Zagrebu nove svoje umjetničke radove — slikar Hrvatskog Zagorja Viktor Šipek. Nova njegova izložba kao i dosadašnje, o kojima smo pisali u »Obitelji«, dokaz je njegova savjesnog studija pejzaža koloristički bogatog i zanimljivog u svim godišnjim dobima. Ubavi potočići, refleksi svijetla na kućicama, putevima i brežuljcima, igra boja na bjelini snijega, koji kao mekani plašt zimi pokriva sve patnje rodnog mu kraja, našli su u Šipeku svog spontanog pjesnika u boji. Blizak im je životom i osjećajem, u neprestanom kontaktu s njima proživljava sve sitne njihove radosti i velika njihova stradanja. Oni su mu uvijek mili, pa uvijek nalazi oduševljenja za ljepotu njihove idile, koju prevlači laganom svojom sjetom...

Slika desno:
Viktor Šipek: UOČI PROLJEĆA

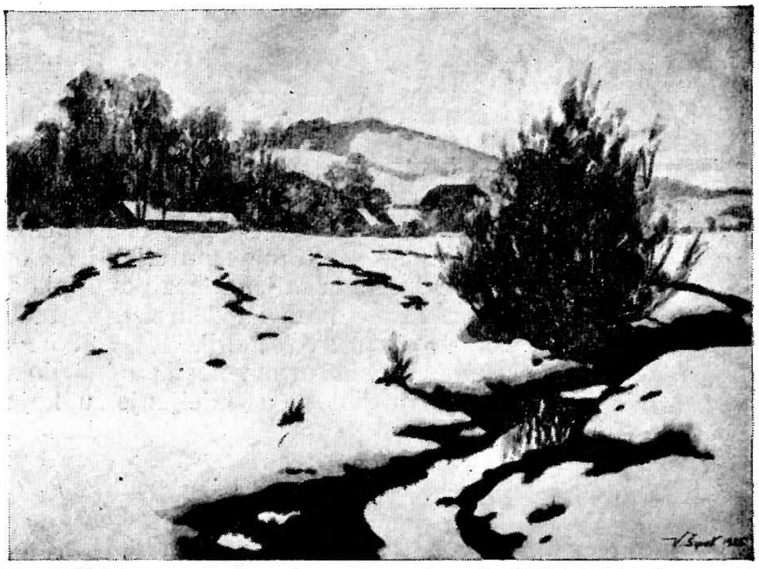

DJEČACI PJEVAČI U FILMU

Među drugim glazbenim užicima vrlo su omiljeli dječački zborovi. Ima ih kod raznih naroda i u ranim razdobljima. To su zborovi, u kojima pjevaju dječaci, koji još nijesu mijenjali glas. Poznat je zbor Sikstinske kapele, zbor Wienersängerknabena i razni drugi. I kod nas u državi postoji zbor »Trboveljski slavčki«, koji je koncertirao s velikim uspjehom gotovo u svim većim mjestima države. Utemeljio ga je i uvježbao učitelj u mjestu Trbovlju u Sloveniji.

Najpoznatiji u svojoj domovini, a i u cijelom umjetničkom svijetu svakako su bečki dječaci pjevači — Wiener Sängerknaben. Postoje već u 15. stoljeću, a glavna im je zadaća, da u dvorskoj kapelici izvode pjevane sv. mise i duhovnu glazbu. Isprva je zbor bio malen, no s vremenom je narastao i na 50 članova. Dječaci su se odgajali u isusovačkim i piarističkim samostanima... Međutim propašću austrijskoga dvora zbor se gotovo razišao. Sada je preuzeo vodstvo njihov duhovni vođa i drugotni utemeljitelj novoga zlatnog doba u povijesti dječaka-pjevača Dr. Schnitt. On je sakupio znatan broj nadarenih dječaka, priskrbio im udoban stan i vješte učitelje i profesore, brinuo se za njihove potrebe, da se mogu nesmetano posvetiti studiju glazbe. Dječaci su i nadalje vršili svoju historijsku dužnost i pjevali u dvorskoj kapeli; no i uz to su u samome Beču priređivali koncerte i male opere od Mozarta, Haydna i drugih, te su tim priredbama, koje su bile na zamjernoj umjetničkoj visini, pobudili pažnju i ljubav svoga rodnoga grada. Doskora započinju dječaci pod vodstvom svoga rektora turneje po cijeloj Europi, a kasnije i po cijelom svijetu. Dva puta pohodili su Ameriku, a sada boravi jedan zbor sa rektorom i zborovođom u Australiji.

POGLED NA LJETOVALIŠTE BEČKIH SÄNGERKNABEN
u Hinterbichlu u istočnom Tirolu

Dječaci u tim zborovima imadu od 6 do 14 godina. Najprije dolaze u odjeljenje, u kojem studiraju (studio), a tek iza dvije godine dolaze u pravi zbor, koji koncertira. Kad promijene glas, ostaju i nadalje u zavodu sve, dok ne svrše svoje visokoškolske nauke (također na trošak zavoda!) Oni su redovito vrlo marljivi đaci, jer usprkos svojih koncertnih turneja točno svršavaju školu. Iza teškog i napornog rada kroz školsku godinu polaze u svoj dom u Hinterbichlu u istočnom Tirolu. To mjestance leži na visini od 1400 metara ispod samog Grossvenedigera (3600 metara). Sastoji se od hotela (vlasništvo dječaka-pjevača), koji posjećuju svake godine gosti iz sviju krajeva svijeta, da uživaju u ljepotama prirode i u blizini malih majstora, koji svakog tjedna priređuju koncerte, predstavice i priredbe.

Prošlog ljeta snimao se u Hinterbichlu film, u kojemu dječaci igraju glavnu ulogu. Film će poslije Božića doći i k nama. Sadržaj mu je udes jednoga dječaka, koji s ulice dolazi u zavod, tamo provodi sretne i vedre dane, no nesporazumkom skoro i opet izgubi dom. Film je prepun prirodnih snimaka u divnom alpinskom kraju, a djelomično u Beču, na Dunavu i na Grossglockneru, kamo su dječaci putovali u svrhu snimanja. Film obiluje lijepom i vedrom glazbom, pjevanjem dječaka te odlomcima iz njihova života u zavodu i u domu u Hinterbichlu. Ulogu prefekta igra znameniti filmski glumac Kepplinger, koji je u svojoj ranoj mladosti također bio pjevač u zavodu. Glavnu ulogu igra trinaestgodišnji Martin Lojda. Divni su prizori u crkvi i kod sv. mise, koja se služi pod vedrim nebom za sretno putovanje u Australiju. Dječaci pjevaju, a narod u originalnim tirolskim nošnjama izvodi poslije sv. mise narodne plesove i igre.

Opet jedan film, kojim se mi katolici možemo ponositi, jer je poseban u svojoj vrsti i originalan!

Sada imade u zavodu oko 80 dječaka. Budući da su im stare prostorije bile premalene, iznajmili su velebni Wilheminensberg, gdje dječaci imadu sve, što im je potrebno za zdravlje, razonodu i studij. Njihovo je načelo: raditi sve za Boga i iz ljubavi prema bližnjemu!

Mnogo rade i uče, sve s veseljem i ljubavlju. Kad svrše učenje, koje traje dnevno po nekoliko sati, pa i u praznicima, oni sami vrše sve manje kućne poslove, poslužuju kod stola, vode brigu o knjižnici, novinama, pošti, brinu se za gorivo. Veći pomažu manjima u svemu, a na mig slušaju prefekta, koji je obično student koje visoke škole — bivši pjevač.

Svi su zajedno velika porodica pčela, u kojoj svaki član vrši svoj posao u korist zajednice, u kojoj se svi ljube i razumiju.

MIRA SEDEJ

Za dobru djecu

BOŽIĆ SIROMAŠNOG IVICE

Mali je Ivica bio sam na svijetu. Nikoga nije imao, uopće nikoga. Stanovao je u nekoj kućici s nekom staricom, koju je zvao »bakica«. Njoj su poginula u ratu dva sina, a onda je našla Ivicu, kojemu su bile jedva dvije godine, kad mu je umrla majka. Izdržavala je nekako sebe i dječaka.

Kada je ljeti ne bi probadalo u nogama i leđima, odlazila bi u šumu i nosila odanle drva, a u košarici cvijeće od kamilice, koje je sušila na peći i prodavala trgovcu. Ipak bi najčešće ostajala kod kuće, a žene iz čitavog sela donesle bi k njoj svoju malenu djecu na čuvanje, jer su morale na posao.

Bakica bi imala katkada po osmero i devetero djece. Pažljivo se brinula za njih, i djeca kod nje nisu toliko plakala kao kod svojih mamica. A mamice bi zato nosile bakici mlijeka, kruha, jaja, brašna, nekada i toplu haljinu ili nešto novaca.

Ivica je već išao i u školu. U školi mu je bilo lijepo. Prostran, dobro ugrijan razred s visokim prozorima i mnogo, mnogo slika. Zbog njih je Ivica napose zavolio školu. Po čitave sate znao je mirno sjediti i očima bluditi po stijenama. Djeca, psi, krave, konji, ptice, kuće — sve je to bilo za njega živo.

Jednoga dana ušao je u razred gospodin učitelj, stao kraj ploče i pričvrstio na nju jednu sliku — krasno božićno drvce... Djeci su zasjale oči. Svi su odjednom pogledali prema prozorima. Vani je lepršao snijeg... Da, naskoro će Božić — to pričaju sitne pahuljice, što padaju na zemlju, da i nju odjenu u svečano ruho.

Učitelj se raspričao o božićnim blagdanima. Zapravo nije se niti raspričao, tek je spomenuo Božić — i već su sva djeca držala ruke gore. Svako je dijete nešto znalo, svako je imalo nekakvo iskustvo, svako je nešto željelo od Isusa.

Jedan poveći dječak pričao je, kako je lane pisao sa sestricom Isusu pismo. Mama ga je sama nosila na poštu i obećala im, da ga ne će otvarati. Uostalom zapečatili su ga i stavili marke kraj pečata. Krasno im je to uspjelo, jer su pod božićnim drvcem našli doista sve ono, što su u pismu molili.

Jedna djevojčica iz prve klupe, uvijek nježna i mila, molila je, da svi napišu takvo pisamce ovdje u školi! Na ploči! Isus će sigurno doletjeti u noći, da ga pročita. Ona će zamoliti kod kuće majku, da joj dade svijeću, pa će je doći ovamo upaliti, da Isus vidi čitati...

Svi su na to pristali — i učitelj i djeca... No uto se iz posljednje klupe začuje glas:

»A što ćemo moliti za cijeli razred?«

U razredu je nastala tišina... U toj tišini neka djevojčica u crvenoj haljinici ustane i reče:

»Gospodine učitelju, Ivica ima tako loš kaputić! Vidjela sam, kako mu je bilo zima pod odmorom. Zamolit ćemo od Isusa novi kaput za njega.«

Zastidjela se, jer su je svi promatrali. Ivici se pričinilo, kao da će ona zaplakati, pa progovori dubokim glasom:

»Meni nije nikada zima.«

»Jest,« protivila se djevojčica. A druge djevojčice i neki dječaci pristali su uz nju. Zato je učitelj odlučio, da u pismu, koje će čitavi razred napisati Isusu, bude molba za novi Ivičin topli kaput... Za pola sata pismo je bilo na ploči, a glasilo je ovako:

»Lijepo molimo Isusa, da Ivici donese topli kaput. On stanuje kod bakice Korove, br. 6. — Antun, Pero, Ivo, Zorko, Ružica, Vera, Mišo, Slava, Dragica...«

KAPELICA U LJETOVALIŠTU BEČKIH DJEČAKA PJEVAČA U HINTERBICHLU *Foto Mira Sedej*

Potpisalo se mnogo djece... Napokon su nagovorili i Ivicu, da se i on potpiše. I on je svoje ime napisao u desnom uglu dolje. Kod toga se sav uznojio. Učitelj je napisao na vrh ploče crvenom kredom adresu.

Kad je zazvonilo, djeca su nerado napustila razred... Ivica je ostao na vratima. Zagledao se u božićno drvce na slici. Oh da može imati takvo drvce! I bakica bi se veselila! Kod njega bi mislila na svoje sinove i onog dječačića, koji je umro u isto doba, kad i Ivičina majka. Oni su zajedno u nebu. Vide li i oni onu krasnu sliku na ploči?... Drvce i ono pismo, na kojem se odmah iza Ivice potpisao učitelj?

Polako se otputio kući. Bakica ga je već čekala, a kad je došao, rekla mu je, neka izuje cipele, pa neka ih s mokrim kaputićem metne sušiti kraj peći. I on je sjeo kraj peći i zaspao. Spavao je tako sve do večeri. Sanjao je o majčici, o božićnom drvcu, o svjećicama, o Isusu — i o svemu, što može mali, šestgodišnji dječak znati lijepoga o Badnjem danu i o Božiću...

Kada se posve smrklo, uzeo je iz pećnice lončić s kavom i večerao. Usto se opet sjetio na pisamce u školi i na ono božićno drvce. Jesu li onamo odnijeli svijeću, o kojoj je čuo jutros pripovijedati? Hoće li Isus naći put do pisma, kada je takvo nevrijeme i tama?...

Obukao je osušeni i ogrijani kaputić, navukao cipele i tiho se izgubio u mraku. Bakica je drijemala na klupi. Nije čula niti da su se otvorila vrata.

Dječak je pošao kroz tamu prema školi. Nakon nekoliko koraka nagrnula mu je voda u poderane cipele. Nije se niti obazirao na to. Tapkao je u tami po poznatom puteljku... Nije niti primijetio, da mu je hladno i da mu malo pomalo srsi prolaze kroz promrzle nožice, po leđima i po čitavom tijelu.

Došao je do škole i pogledao kroz prozor snoga razreda... Doista! Tamo je titralo slabo ružičasto svijetlo... Kako su te djevojčice dobre! Ipak nisu zaboravile na Ivicu... Okrenuo je kući, jer će se bakica sigurno ljutiti na njega... Pogleda ponovo kroz prozor — i zgrozi se. Kraj ploče stajao je čovjek i ispružio prema njoj ruku. Ta valjda je ne će odnijeti? Ivan se sav stresao. Dršćući gledao je kroz prozor. To da je Isus? Ta to je stari čovjek s ružnom i debelom rukom. Tko bi to mogao biti?... Ivan je drhtao po čitavom tijelu. Osjeti, kako mu je zima i kako se boji, da se ono slabo svijetlo u razredu ne utrne. Debela ruka ispružila se sve do plamena svjećice. Čovjek se nagnuo nad stol i Ivica prepozna učitelja.

Odmah iza toga utrnulo se svijetlo i čulo se, kako su zalupila vrata. Božićno drvce na slici i pismo za Isusa ostalo je u crnoj tami..... Ivica je drhtao. Po čitavom tijelu ga je bolno probadalo. Pomislio je, da bi morao poći kući, jer će se bakica bojati za njega... A što, ako prođe Isus i ne nađe puta do njegova pisma? Tko će mu reći, kamo treba da ga ide pročitati? Morali su ga napisati na papir i odnijeti na poštu!

Na crkvenom tornju odbila je ponoć, a Ivica je još uvijek stajao kraj škole. Držao se ograde vrta i gledao je čas oko sebe čas u prozore razreda. Nigdje se ništa nije micalo... Moguće će Isus tek sutra doći. No, do jutra sigurno nije tako dugo, on će to još izdržati. Nije mu više ni tako hladno! To ga je samo isprva po čitavom tijelu zeblo — valjda od promočenih cipela.

Vjetar udara u njegov slabi kaputić, no on ne osjeća zime. Čeka, što će se dogoditi u razredu. Sigurno će u njemu zasjati veliko svijetlo, a usred tog svijetla stajat će Isus... i pročitati njihovo pismo. Ivica će sutra doći u školu pa će pripovijedati djeci i gospodinu učitelju, što je vidio i kako je to bilo krasno.

Uto začuje nečije teške korake... Noćni čuvar! Već je nekoliko puta te noći onuda prošao, no Ivica se uvijek pravovremeno sakrio. No sad se ne može ni maknuti... još bi imao vremena... noćni čuvar ne gleda ovamo. On se još uvijek može sakriti. Ne... ne može! Čitavo tijelo kao da mu se ukočilo. Stoji kraj ograde i ukočeno gleda na noćnog čuvara, koji mu se već posve približio,... a ne može se maknuti.

»Što radiš ovdje, dječače?« zagrmi nad njim jaki glas.

Noćni čuvar uzme dječaka na ruke i pogleda ga u lice.

»Bože, pa to je dječak od bakice Korove!«

I već je bježao s dječakom u naručaju puteljkom prema kući. On sam stanuje u kući kraj njih. Bakica sigurno spava, a njegova žena će se do jutra pobrinuti za maloga. Baka bi se bez potrebe preplašila.

Ivica je čuo glas zvona... sad dalje, sad bliže... Nije znao ništa o sebi, a niti o svijetu. Rado bi bio govorio, no činilo mu se, da mu je čitavo tijelo odletjelo nekamo daleko.

Sjetio se na čas Badnjega dana. Učinilo mu se, da čuje glas gospodina učitelja. Otvori oči. Kraj njegova kreveta stajale su dvije djevojčice iz prve klupe. Obadvije su imale bijele, bijele ovratnike. Ivicu su zaboljele oči od njihova sjaja. Iza njih je stajao učitelj, držao je u ruci nekakav zamotak i govorio s bakom. Jedna djevojčica dala je Ivici kiticu, kad je vidjela, da gleda na nju. Ispružio je ruku. Bila mu je teška, kao da je od željeza.

Gospodin učitelj mu se nasmiješi i reče:

»Zdravo, Ivica! Vjeruješ li, da je Isus došao da pročita naše pismo?«

Dječak prošapće:

»Kada?«

»Ne znam, ali jutros smo našli u razredu zamotak za tebe. Pogledaj, što imaš u njemu.«

Metnuli su mu zamotak na krevet, no njegove su ruke bile slabe, a da bi se mogle ispružiti za darom... Zato je bakica svojim uvelim rukama izvlačila iz zamotka — odijelo, kaput, cipele, šal i mnogo kolača za Ivicu...

Zvono odzvanja sve snažnije. Ivičine oči okrenuše se najbližoj djevojčici. Učitelj se brzo sagne k njemu, a u uho mu je dopirao isprekidani šapat smrtno bolesnog dječaka.

»Napišite pismo... da Isusu dragom... mnogo... mnogo... zahva... lju... jem...«

Ivičine se oči zatvoriše.

Zvona zvone sve glasnije. Ivica već vidi mnogo anđelića... ima ih mnogo, mnogo... i kako su krasni! Kao da zora sviće, sva od zlata. A eno... sjaji se nešto bijela... sve te oči bole. Neka krasna gospođa u snježnoj bijeloj haljini pruža mu ruke: Ivici nitko nije ništa rekao, no on zna, da je to — njegova majka. Ništa ne govori, gleda joj u oči, a ona prima njegovu malu hladnu ručicu i vodi ga do božićnog drvca...

Zvonjava se pomalo stišava...

. . . .

Bakica Korova ponovo je ostala sama...

G. T. S češkoga prevela ZLATA L. PERINIĆ

NAŠ DOM

Dobar tek

BOŽIĆNI KOLAČ. Miješaj u zagrijanoj zdjeli ¼ kg maslaca, ¼ kg šećera i 2 žumanjka, dok se ne zapjeni. Zatim dodavaj, koliko već treba, mlakog mlijeka, 1¼ kg brašna, 4 dkg u toploj šalici namočene germe (pjenice), naribanu koru 1 limuna, malo soli, 15 dkg grožđica i 10 dkg poparenih i oguljenih te sitno narezanih mandula. To tijesto dobro promiješaj, a zatim ga na daski dobro umijesi kao tijesto za kruh, jer mora biti čvrsto. Tada ga ostavi, da ukisne, na toplu mjestu, ali ipak ne na pretoplome. Kad je ukislo, načini iz njega pletenice, koje namaži žumanjkom i peci polako 1 sat u vreloj pečenjari.

PERECI OD ČOKOLADE. Na daski načini tijesto od 10 dkg brašna, 10½ dkg maslaca, 4 dkg naribane čokolade, 3½ dkg šećera i 1½ žumanjka. Od tog tijesta načini male perece, od kojih svaki namaži jajetom, pospi nasjeckanim bademima i peci polagano u pečenjari.

KOLAČIĆI OD ŠIPKA. Načini tijesto od 10 dkg šipkova pekmeza, 5 dkg samljevenih oguljenih badema, 12 dkg šećera, malo limunove kore i limunova soka. Ako je pekmez rijedak, dodaj više šećera. Tijesto razvaljaj na prst debelo, nareži po duljini i načini razne oblike. Ostavi 1 do 2 sata, da se suše na daski, a tada ih premaži preljevom od čokolade.

HRPICE OD ČOKOLADE. Miješaj dobro 14 dkg šećera, 14 dkg oguljenih naribanih badema, cijelo jaje i jedan žumanjak, a zatim dodaj u to još 14 dkg namočene čokolade. Iz tog svega načini na namašćenoj tepsiji hrpice, koje premaži lagano hladnom vodom i peci u umjerenoj ugrijanoj pečenjari.

Svaka kuća i obitelj

koja se želi očuvati od zla nastalog kod ozlijeda kože, osipa, svrbeža, krasta, opeklina, natiska, žulja, vuka, rana od znojenja i upale kože, neka imade uvijek kod kuće ljekovitu **Bartulić mast,** koja štiti i čuva od svakog otrovanja i liječi svaku kožnu ozlijedu. Dobiva se u svakoj ljekarni. Cijena svakoj kutiji Din 10·—. Registrirano pod br. 246 od 31. X. 1934.

Ljekarna BARTULIĆ, Zagreb

DOLAC kraj Tržnice

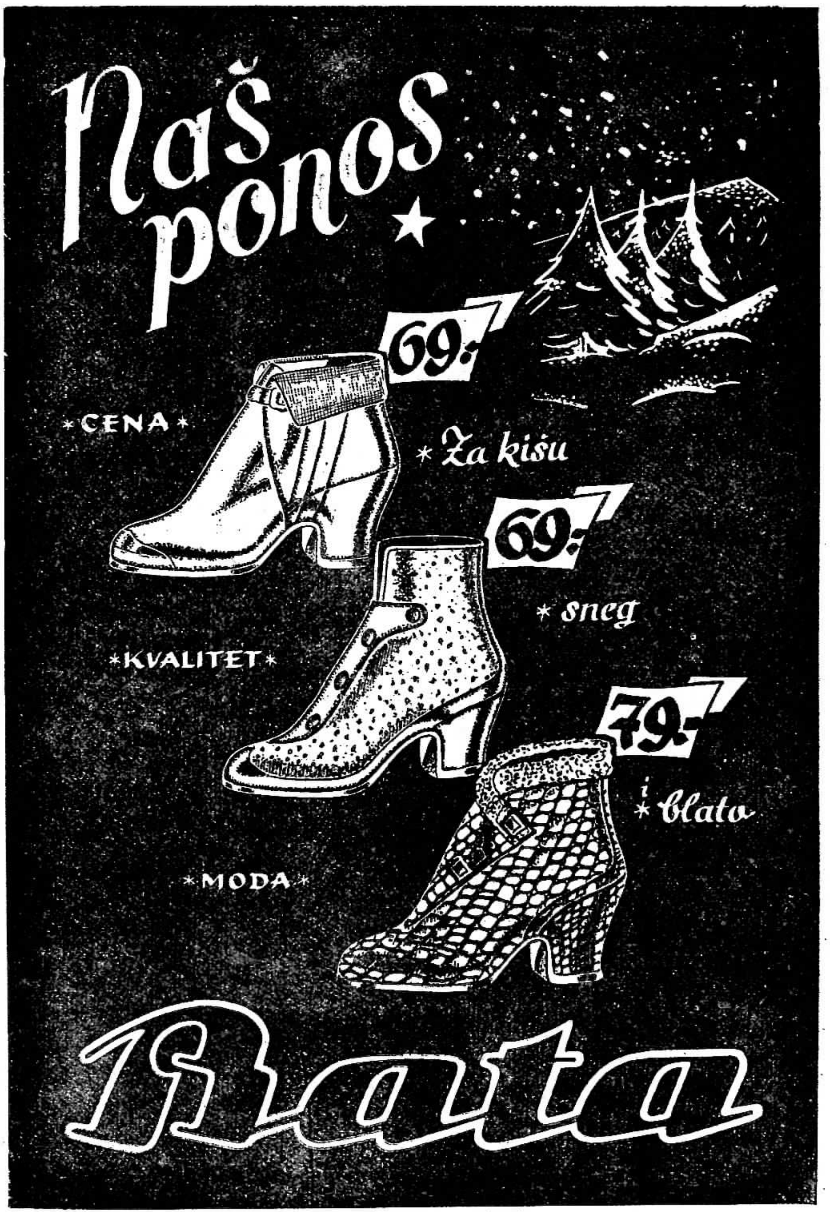

ŠIPKE OD RUMA. Načini čvrst snijeg od 3 bjelanjka i toliko šećera, koliko važu 3 cijela jaja, pa dodaj 2 žumanjka te napokon toliko brašna, koliko važu 2 cijela jaja, i nalij 2 žlice ruma. To sve promiješaj pa te smjese raširi tanko u namašćenu tepsiju i pospi po njoj nasjeckanog badema pa peci u pečenjari uz umjerenu vatru. Kad se ispeče, razreži na šipke, duge i široke kao prst, pa dvije po dvije sastavi sa marmeladom.

KOLUTIĆI OD ČOKOLADE. Miješaj 4 pločice naribane čokolade s 15 dkg maslaca, 15 dkg šećera, 15 dkg brašna, 12 dkg naribanih badema, malo limunove kore, pa primiješaj 1 žumanjak i načini dobro tijesto. Tada ga razvaljaj, ali ne preveć tanko, izbodi kolutiće i poslaži ih u tepsiju te peci u pečenjari. Kad su pečeni, spoji dva po dva marmeladom i polij preljevom od čokolade.

ENGLESKI KOLAČIĆI. Načini tijesto od 14 dkg maslaca, 14 dkg šećera, 14 dkg brašna, 14 dkg naribanih oraha (ili badema) i 1 jajeta, pa razdijeli to tijesto na 2 dijela. U jedan dio umiješaj naribane limunove kore, a u drugi naribane čokolade, cimeta i klinčaca. Tijesto razvaljaj, izbodi u oblike i peci u pečenjari. Po jedan svijetliji i tamniji kolačić spoji marmeladom. *S. A.*

KULTURA

Književnost

Lovre Katić: KRALJICA JELENA, historijski roman, izdanje Knjižnice Dobrih Romana, knjiga 72., ilustrirao V. Parač, Zagreb 1935., cijena 30 Din, uvezana 40 Din. (Pretplatnici imadu popust.) — Ovaj će izvorni roman svim stalnim čitaocima Knjižnice Dobrih Romana biti velika radost za ovaj Božić, kad ga dobiju i stanu čitati. Pred čitaocem taj roman oživljuje davno doba prije skoro tisuću godina na način, kako to dosadašnji pisci, koji su nam onu davnu hrvatsku prošlost dozivali pred oči, nisu činili. Tu upoznajemo svu jednostavnost, primitivnost tadanjeg života u svoj njegovoj suštini. I hrvatski kralj se kao i seljak vozi na volovskim kolima. Lik hrvatske kraljice Jelene izdiže se iznad svega, pa poprima gotovo svetačku aureolu. A sve je pisac umio zaodjeti u tako neprisiljeno pripovjedačko ruho i prožeti tako toplom poezijom, te ova knjiga ostavlja snažan dojam. To je svakako jedan od najboljih romana hrvatske katoličke književnosti.

Krunoslav Draganović: PREGLEDNA KARTA KATOLIČKE CRKVE U BOSNI I HERCEGOVINI, izdanje Vrhbosanske Nadbiskupije, Sarajevo 1935., cijena 133 Din, na štapovima 151 Din, sa štapovima i kaširana na platnu 191 Din. — Vrhbosanska Nadbiskupija ima sreću, da joj je na čelu nadbiskup, kojemu je veoma na srcu, da štampom ostvaruje trajna kulturna djela. Takvo jedno kulturno djelo, koje ima veliko značenje za sve nas Hrvate, jest i ova velika (140 × 140 cm) zemljovidna karta Bosne i Hercegovine, gdje nam je njen autor svećenik Krunoslav Draganović zorno prikazao nekadašnje i današnje stanje katoličke Crkve u tim hrvatskim krajevima. Autor je k toj zemljovidnoj karti napisao i popratnu knjigu »Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini nekad i danas«, u kojoj prikazuje povijest katolicizma u tim pokrajinama od najstarijih vremena, te odatle saznajemo, da je u Bosni nekada katoličkoj vjeri pripadalo preko polovice stanovništva, a danas niti četvrtina. Isto tako od 55 kotareva samo se za 4 ne zna stalno, da li je u njima postojala koja katolička crkva, dakle je kat. vjera zapremala gotovo cijelo područje, a danas u 10 kotareva nema nijedne, a u daljnjih 15 samo po jedna ili dvije katoličke crkve. I mnogo toga tu još saznajemo, što treba svi da znamo. Zato je i ova knjiga i ova zemljovidna karta dragocjena kulturna i narodna tekovina, za kojom daj, Bože, da posegne što više hrvatskih rodoljuba.

Josip Sučević: ABESINIJA, šesnaesti svezak brošura u nizu »Jeronimskog Svijetla«, Zagreb 1935., cijena 1 Din. — Nesamo po gradovima, gdje vlada dnevna štampa, nego i po svim selima se danas mnogo govori o Abesiniji. Sve simpatije onih, koji znadu, što to znači, kad jedan narod hoće drugom da otme slobodu, danas su i kod nas Hrvata na strani Abesinije, na koju se survala bahata i nemilosrdna talijanska vojna sila. Razumljivo je dakle, da svatko želi i malo više saznati o toj zemlji, kojoj se radi o slobodi i opstanku. To eto daje ova knjižica, koja je napisana jednostavno i pregledno, pa nema sumnje, da će radi njene aktuelnosti svi rado za njom posegnuti, i to tim više, što će iz nje crpsti i nauku, koja treba i drugim narodima da služi za ravnanje.

O. Jozo Tinodi: SVETA MISA, izdala Zadruga »Dobra štampa«, Požega 1936., cijena 1 Din. — Skraćeni tekst sv. mise s umetnutim nekim pričesnim molitvama izdan je u ovoj brošurici, koja treba da posluži vjernicima, osobito mladima, kako bi mogli gojiti liturgijsku pobožnost. Brošurica je popraćena lijepim uvodom i jednom slikom, te zaslužuje najtopliju preporuku.

Dr Dragutin Kniewald: SVETA MISA, četvrto izdanje, naklada Knjigâ Katoličkog života, Zagreb 1935., cijena 8 Din. — Cijeli tekst jedne sv. mise te cijelo koralno misno pjevanje s notama daje ova knjižica, koja je zapravo mali liturgijski molitvenik. Već to, što je ta knjižica doživjela četvrto izdanje, svjedoči o njenoj vrijednosti i raširenosti, a to je preporučuje i onima, koji je još nemaju.

M.: NOVI POTPUNI OPROST NA ČASU SMRTI, izdala Akademija »Reginae Apostolorum«, Sarajevo 1935., cijena 1 Din 50 p. — Ova brošurica služi kao nadopuna onom, što ima u raznim molitvenicima o posljednjim časovima života na ovom svijetu. Ovo, što u ovoj knjižici nalazimo, treba svaki katolik da zna za one časove, koji odlučuju o vječnosti.

Radio

U božićnom tjednu daje zagrebačka radio-stanica: 23. XII. o podne bos. »Božićnu priču« od Ljubice Hrženjak, u 19 s. zvona, koncerat na orguljama, božićni proslov i božićne pjesme, u 21.30 s. božićni običaj »Betlehemari« (iz današnje »Obitelji«), zatim opet božićne pjesme raznih naroda, a o ponoći prenos ponoćke iz crkve sv. Marka u Zagrebu. — 25. XII. u podne božićne pjesme, u 17 s. dječji sat, u 20. s. koncerat iz Ljubljane. — 26. XII. u podne božićne pjesme, u 17 s. duhovne pjesme. — 27. XII. u 20 s. koncerat Zagrebačkoga kvarteta, u 21.30 s. koncerat »Sklada«. — 28. XII. u 20 s. violinski koncerat Ivana Pinkave, u 20.30 s. koncerat na flauti Luke Vidovića, u 21 s. vokalni koncerat Erike Druzović.

Veliku radio-stanicu od 100 kw dobit će Beograd. Isto tako jaku morao bi dobiti i Zagreb.

ZA 10 DINARA VAŠE DIJETE KROZ ČITAVU ŠKOLSKU GODINU PRIMA »MALU MLADOST«!

DOGAĐAJI

29. studenoga: General Kondilis razočaran, što mu grčki kralj ne daje vladu.

30. Uzrujanost u Italiji, što Engleska i Amerika kane zabraniti i dovoz petroleja u Italiju.

1. prosinca: Grčku vladu sastavio Demerdzis. — U Jugoslaviji oslobođeno oko 15.000 osuđenika. — Amnestiju izdao i grčki kralj, pa su amnestirani i Venizelos i Plastiras.

2. Belgijski kralj u Londonu.

3. Laval u borbi u parlamentu.

5. U Iranu nova vlada Khanjanova.

6. Engleski ministar Hoare održao govor u parlamentu ističući, da Engleska želi mir sebi i cijelom svijetu.

7. Talijani bombardiraju grad Dessie u Abesiniji. — Hoare vijeća u Parizu s Lavalom.

8. U Egiptu bune. — Engleska i Francuska nude Italiji pola Abesinije.

9. Španjolska vlada pala. — U Londonu pomorska konferencija.

10. U Egiptu stranke složno traže uspostavu ustava od god. 1923.

11. Predsjednik letonske vlade Ulmanis izabran predsjednikom Baltijske Antante.

12. Egipatski kralj Fuad uspostavio ustav od god. 1923.

13. U Vatikan stigli novoizabrani kardinali, kojih ima 20.

14. Petnaesta godina smrti biskupa Mahnića. — Predsjednik čehoslovačke republike Masaryk, koji je na ovaj dan prije 17 godina nastupio svoju službu, odstupio.

15. Turski ministar Ruždi Aras u Beogradu. — Irska ukinula senat.

16. Brünning se vraća u Njemačku.

17. U grčkoj raspušten parlamenat.

18. Beneš izabran predsjednikom čehoslovačke republike.

Svaka
ASPIRIN-
TABLETA
nosi Bayer-ov krst kao garanciju za ispravnost. Protiv svih boli i nahlade
BAYER
ASPIRIN
Oglas registr. pod S. Br. 6704 od 1. III. 1935

LY-TAI-FU GOVORI

O SOCIJALNIM PITANJIMA

Pred nekoliko mjeseci javio sam vam o dolasku svog dragog rođaka po ženi Šen-Ti-Vana u naš grad. Ako se ne varam, opisao sam vam u nekoliko riječi i časne namjere, koje su ga dovele u moju kuću. Možda niste zaboravili ni ono, kako se rođak kroz kratko vrijeme sasvim evropejizirao, kako je počeo da mlati djecu, da deblja i kod služavke posuđuje novac.

Dragi je rođak još uvijek kod mene. Blagonaklono se snašao uz naš skromni sto i zanio se u uzvišene probleme. U ovo nekoliko mjeseci sasvim se otkrio njegov skriveni talenat: mudrost ga je obujmila kao salo.

Mislili smo u početku, da će potražiti kakvo namještenje kao ostali neuki smrtnici. Žena mu je nekoliko puta uz crnu kavu gotovo nehotice spomenula riječi iz Mudre Knjige:

»Protegni ruke i noge, građanine sunčanoga carstva, i savij hrptenjaču: učen pas jede tuđu džigericu.«

Kasnije smo se pokajali, što smo mu to rekli; nismo znali, kakvu nam je duševnu svjetiljku poslao Tao, da jede naš kompot. Odgovarao je također riječima iz Uzvišene Knjige:

»Onaj, koji preporađa dušu plemenâ, bolji je od četiristo četrdeset i četiri vola, koji vuku plug.«

Na tome je i ostalo. Krpimo se, dužimo i zlopatimo, da preporoditelju ne uzmanjka bijela kava poslije podne. Nedavno smo mu kupili i kaput na otplatu. Slušamo pomnjivo, kad nas prosvjetljuje i ponizno spuštamo glavu, kad nam predbacuje naša zločinstva.

Dok smo bili u kući sami, nismo ni znali, kakvi smo zlotvori. Nije ni čudo: živjeli smo zajedno po starim navikama, podnosili se i prilagođivali se jedno drugome (poput stoke, kako kaže rođak), kinili se teškim poslovima; nismo imali vremena da preporodimo čovječanstvo.

Rođaku to ide brže za rukom. Nekidan nam je preporodio djevojku. Ostajao je čitava poslijepodneva s njom u kuhinji, učio je mudrosti. Tako mu je usput i posudila šest stotina dinara.

Prošle subote, upravo za vrijeme večere, kad nam je donijela salatu, djevojka se ustobočila na uglu stola i progovorila odrješitim glasom:

»Građanko Fuova, od prvoga plaćat ćete mi pet stotina dinara!«

»Šta, Micika, kakvih pet stotina dinara?« ciknu moja žena.

»Tako,« veli, »pet stotina dinara plaće. Mi proleteri borimo se za svoja prava. Ne možemo dopustiti, da nas buržujska klasa iskorištava. Vi nama otimate višak vrijednosti!«

Žena je odmah počela da plače:

»Ly-Tai, otrči odmah i telefoniraj Društvu za spasavanje. Bože! Bože! A ti Šen, pazi dotle na djecu, da ih ne bi rastrgala!«

Šen-Ti-Van je lagano ustao sa stolca, obrisao usta i gromovitim glasom progovorio:

»Drugarica Udvancova ima potpuno pravo. Ona je svjesni član klase i bori se s milijunima drugova i drugarica protiv kapitalističkog načina proizvodnje.«

»Neka se bori,« rekoh ja, »na zdravlje joj bilo! Tek ne znam, što se to kod nas proizvodi kapitalističkim načinom. Ako nije možda žena počela da mijesi kruh na kapitalistički način...«

»Ly-Tai, kako možeš tako nešto da spominješ!« pobunila se žena. »Kruh se mijesi od čistog pšeničnog brašna, a kvasac uzimam uvijek svjež. Prije mijesenja operem dvaput ruke u toploj vodi.«

»Možda pekmez...?« upitah.

»Vaš malograđanski mozak ne razumije, o čemu se ovdje radi,« gromkim je glasom upao rođak. »To nije ni čudno: vaša je malograđanska zatucanost ideološka nadgradnja nad ekonomskim sistemom, u kojem živite.«

»Građanine Fu, tako je, kako drug Van kaže. Pet stotina dinara ćete mi plaćati od prvoga.«

»Ne mogu, Micika,« odgovorio sam. »Ni uz najbolju volju ne mogu. Meni su samome snizili platu. Ako vam dosadašnja plata ne odgovara, potražite drugo mjesto.«

»Stid vas bilo, građanine Fu; vi tu stvarate nezaposlenost, a tko će meni vratiti onih šest stotina dinara, koje je drug Van istrgnuo iz kapitalističke podjele dobara?«

Rođak je naglo počeo da blijedi, a djevojka je videći, da joj ja ne odgovaram, zapala u bijes i počela nenadano da viče prema Šen-Ti-Vanu:

»Vi... vi, proleterska pijavico, vi ste popili i popušili mojih krvavo zasluženih šest stotina dinara. Smjesta ih vratite u kapitalističku podjelu dobara!«

»Ne, Micika,« rekoh, »gospodin ima pravo; on ima da preporodi čovječanstvo i da digne revoluciju. Ja ću vam vratiti vaših šest stotina dinara. I platu ću vam povisiti, kad već mora da bude. Prodat ćemo otoman.«

Rođak je neko vrijeme šutio, a onda je cmoknuo jezikom i nastavio prodornim glasom:

»Ako mislite, građanine rođače, da ste tom socijaldemokratskom gestom riješili socijalni problem, vi se strahovito varate. Vi ste pripadnik vladajuće klase i njezin sluga. Doći će dan, kad ćete biti likvidirani na vješalima zajedno sa svojim poslodavcima velekapitalistima!«

»Ne želim da visim,« rekoh. »Kažite mi, kako da se spasim. Spreman sam, da se borim za klasu, da koljem kapitaliste, da dijelim dobra i višak vrijednosti i da preporađam čovječanstvo. Pokažite mi samo, kako se to radi.«

Rođak je samo prezirno odmahnuo rukom, sio opet za sto i počeo da žvače palačinke.

POKUĆTVO

Kupujte dobro i jeftino sa skladišta: **Slavko Henč, Zagreb, Vlaška ul. 70b** (Nadbiskupska palača). Izrada i po narudžbi. Van Zagreba dostava autom bez troškova pakovanja.

DOBRIJAN U ABESINIJI

12.

Englez je čiku Dobrijana doveo — ravno na abesinsku frontu. Čika se ispočetka bio tako poveselio, da je stao cjelivati svog Engleza i od milja mu tepati: »Jes, jes, Engleziću, jes! Više vrijedi tvoj jes, nego cijeli svijet!« I počeo se izvinjavati, da su sve one svinjarije od rimskog carstva do danas samo diplomatski trikovi, o kojima on ima najbolje mišljenje... No doskora mu je postalo jasno, da su svi ti diplomatski trikovi doista svinjarije. Englez ga je doveo na talijansku, a ne na abesinsku stranu! Dobrijan je zaškripio zubima kao zardala vrata i bijelo pogledao Engleza.

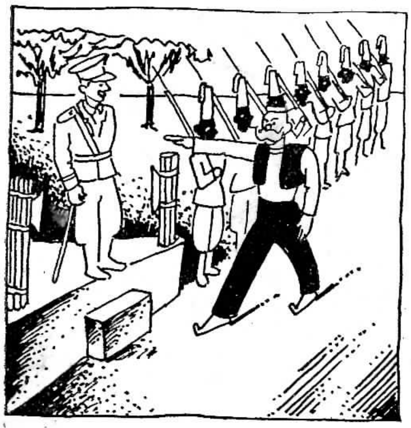

»Lopove! Vi ste i za Abesince i proti njih, i za Talijane **i proti njih!** Vi ste za svakoga i proti svih — jer vam je glavno vaš džep!« i pritom je Engleza u zahvalu za iskazanu dobrotu i susretljivost — pošteno ošamario. Srećom su Talijani Dobrijana uzeli u zaštitu, jer su pomislili, da je on njihov čovjek. Pa naravno, kad tuče Engleze! No svejedno su izjavili, da se još nisu u Abesiniji počeli službeno tući s Englezima, i da su oni vječni nosioci maslinove grančice mira. A Dobrijanu su u uho šapnuli, da je morao Englezu prelomiti barem sedam rebara, i pri tom su mu tisnuli u džep zlatni orden za hrabrost.

Tako je čika Dobrijan odjednom postao junak dana, a 65. službeni talijanski izvještaj sa fronte glasio je: »U ljutom okršaju s četama iza fronte jedan naš dobrovoljac zarobio 750 Abesinaca s velikim mnoštvom ratnog materijala. Poginulo je 547 Abesinaca, a naši su svi zdravi i veseli.«

Kod toga je još i general Bombardoni prepoznao Dobrijana, slavnog viteza rimske vučice, pa mu je odmah »glavni talijanski stan« priredio paradni doček kao i abesinskom izdajici rasu Guksi. Urođeničke čete pravile su špalir, a maršal Badoglio popeo se na sanduk, da bude viši i impozantniji. Čika je prolazio junačkim korakom i dizao ruku na pozdrav. A kad je došao do vrhovnog komandanta Badoglio uskliknuo je:

»Bon giorno, signor De Bono! Kako vam žena i djeca? Zašto ste obrijali bradu? Ja sam vas uvijek na slikama u novinama vidio s bradom...« i trebalo je dosta vremena, dok su čika Dobrijanu objasnili, da to nije De Bono, nego Badoglio.

»A što ja znam, što vi sve tu miješate!« srdio se čika. »Ja sam se dosta naputovao i napatio, a novina uopće nisam čitao... No glavno je, da ste fala Bogu svi zdravi i veseli; pa bio komandant s bradom ili bez brade — svejedno! A kad pišete Mussoliniju, puno ga pozdravite.«

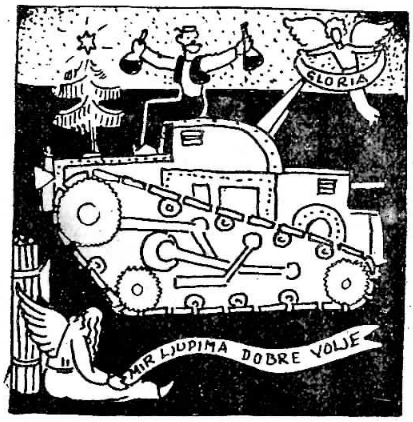

Tada su Dobrijana poveli uzduž i poprijeko, da vidi, šta su sve osvojili. Vojnici su se pred njim kočili kao štapovi, a inače su bili zabavljeni nekim pripremama.

»To se pripremaju da proslave Badnju večer na fronti,« tumačio je Dobrijanu general Bombardoni, koji mu je bio dodijeljen za pratnju. »Mi smo naime kršćani...«

»I ja sam! Ali kad je Badnjak?«

»Danas...«

To je čiku nemalo iznenadilo, no brzo se snašao i stao svima redom čestitati.

Kad je pala noć i vojnička truba zatrubila, čika se povukao u tamu sam samcat i sjećao se svojih milih prijatelja, koji sada u daljini lumpaju na veliko. Izvukao je iz džepa dvije staklenke s vinom i dobro se napio... Pred sobom je ugledao gorostasni tank, popeo se na nj, zasadio božićno drvce i počeo da se daleko od drugih po domaću zabavlja sam sa svojim bocama... I ganuo se čika Dobrijan i skoro se rasplakao. Ovdje ne mogu ni da se anđeli pojave, jer im prijete ždrijela ljutih topova. Ovdje se ne zna za slavu Božju, nego za slavu topova! Ovdje ne silazi mir k ljudima dobre volje, nego rat!... Ganuo se čika Dobrijan i skoro se rasplakao. I činilo mu se, da vidi pred sobom »anđela mira«, kako plače... Bacio je zato boce s vinom i otišao...

(Nastavit će se.)

MALO ŠALE

Pitanje i odgovor. »Jozo, posudi mi 20 dinara.«

»Žao mi je, ali ih nemam kod sebe.«

»A kod kuće?«

»Hvala na pitanju. Svi smo zdravi.«

Advokatov sin. Učitelj: »Ko je dobar, dođe u nebo. A što će biti s onim koji čini zlo?«

Advokatov sin: »Njega će braniti moj otac.«

Brižna zaručnica. Zaručnik: »Misliš li, draga, da ćeš s mojom plaćom moći izlaziti?«

Zaručnica: »Hoću. Nego sam, dragi, zabrinuta, od čega ćeš ti živjeti!«

Deva i pijanac. »Deva osam dana radi, a ništa ne pije.«

»Oh, ja poznam jednog čovjeka, koji osam dana pije, a ništa ne radi.«

Staklar. Pozvao stric Martin staklara, da mu popravi stakla. Nakon pola sata vremena došao stric Martin, da vidi staklara, a staklar se ljubezno zabavlja s njegovim djetetom.

»Zar vi rado imate djecu?«

»Da, vrlo rado.«

»A zašto?«

»Jer djeca razbijaju — prozore.«

Na izletu. On: »No, kako ti se sviđa ova okolica? Lijepo, zar ne?«

Ona: »Dražesno!... Prekrasno!.. Ja sam bez riječi.«

On: »Bez riječi?... Pa to je divno! Onda ćemo ostati barem nekoliko tjedana!«

Posve isključeno. A.: »Radio je uistinu divna stvar. Taj će izum s vremenom sasvim potisnuti novine!«

B.: »Isključeno!«

A.: »Zašto isključeno?«

B.: »Jer se u radio ne mogu umatati ni kobasice, ni sapuni.«

Pyramidon
sada znatno
jeftiniji
BAYER

Postoji samo jedan Pyramidon — i to onaj sa Bayer-ovim križem. Cijena mu je sada snižena za 30%, pa je to najbolja prilika za sve one koji ga ne poznaju, da ga sada iskušaju.
Pyramidon pomaže pouzdano protiv svih boli, migrene i menstruacionih tegoba.

[illegible]

Ilustrovani tjednik „Obitelj“ izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj“ izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji“ Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji“: Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj“ se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.

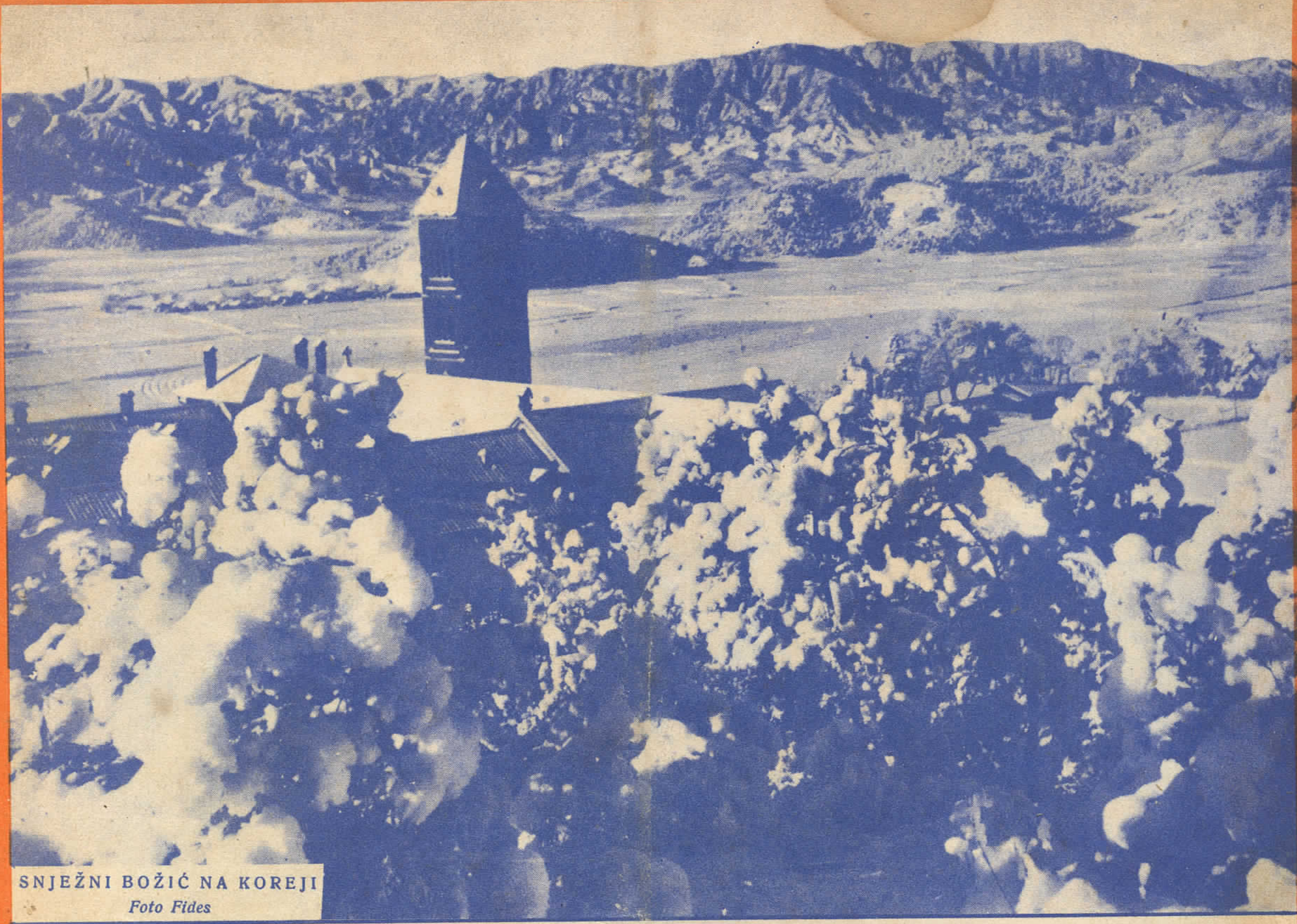

SNJEŽNI BOŽIĆ NA KOREJI

Foto Fides

BOŽIĆ U JAPANU

Japanska djeca u katoličkim zavodima mole na Božić malog Isusa za obraćenje svojih roditelja. Svoje roditelje vode k jaslicama i to je za mnoge povod obraćenju

Foto Fides